MANOGAT • Year 43 • Issue 8 • 25 July 2024 • Aashadh Vad 5, Samvat 2080 • Yugabd 5126 • Price : Rs. 5/- • Pages : 28

मनोगत

આગામી ૫ વર્ષમાં
૧ કરોડ યુવાનોને
ટોચની ૫૦૦ કંપનીઓમાં
ઇન્ટર્નશિપની તકો

જીવનની પ્રથમ નોકરી મેળવનાર યુવાનોને પ્રથમ પગાર સરકાર ચૂકવશે

પશ્ચિમ પાકિસ્તાન શરણાર્થીઓએ તેમને નાગરિકતા આપવા બદલ વડાપ્રધાન શ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદી અને ભાજપ સરકારનો આભાર માન્યો જે તેમને ૭ દાયકાઓથી નકારવામાં આવી હતી

પશ્ચિમ પાકિસ્તાનના શરણાર્થીઓએ 'વેસ્ટ પાકિસ્તાની શરણાર્થીઓ (WPR) એસોસિયેશનના પ્રમુખશ્રી દ્વારા કોલ ઓન દરમિયાન તેમને નાગરિકતા આપવા માટે વડા પ્રધાન નરેન્દ્રભાઈ મોદી અને સરકારનો આભાર માન્યો હતો. શરણાર્થીઓએ કેન્દ્રીય વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજી રાજ્ય મંત્રી (સ્વતંત્ર હવાલો), પૃથ્વી વિજ્ઞાન રાજ્ય મંત્રી (સ્વતંત્ર હવાલો), **MoS PMO**, અણુ ઊર્જા વિભાગ અને અવકાશ વિભાગ, **MoS** કર્મચારી, જાહેર ફરિયાદ અને પેન્શન, ડૉ. જિતેન્દ્ર સિંહે અમારા કષ્ટ અને વિસ્થાપનના સમયમાં તેમના અતૂટ સમર્થન અને સહાય માટે વડા પ્રધાન મોદીના નેતૃત્વ હેઠળની સરકારનો હૃદયપૂર્વક આભાર વ્યક્ત કર્યો. તેઓએ કહ્યું, 'અમારા પ્રત્યે દેખાડવામાં આવેલી સહાનુભૂતિ અને ઉદારતાથી અમે ખૂબ જ પ્રભાવિત થયા છીએ, જે ભારતીય સમાજમાં અમારી સુખાકારી અને એકીકરણને સુનિશ્ચિત કરે છે.'

૭ દાયકામાં તેમની સાથે થયેલા અન્યાયને યાદ કરીને, એસોસિયેશને અગાઉની સરકારો પર આરોપ મૂક્યો હતો કે અમે તેમના મુદ્દાઓ અને સમસ્યાઓ તેમના બહેરા કાને સંભળાવી રહ્યા હતા. રાજકીય લાભ માટે તેઓને તેમના મત અને કાયદેસર નાગરિકતાના અધિકારથી વંચિત રાખવામાં આવ્યા તે બાબતથી પણ તેઓ દુખી હતા. પશ્ચિમ પાકિસ્તાની શરણાર્થીઓ (WPRs)એ એવા લોકો છે કે જેઓ વર્ષ ૧૯૪૭માં ભાગલાને પગલે પશ્ચિમ પાકિસ્તાનના વિસ્તારોમાંથી સ્થળાંતર કરીને જમ્મુ અને કાશ્મીરના અગાઉના રાજ્યમાં, મુખ્યત્વે જમ્મુ વિભાગના જમ્મુ, કઠુઆ અને રાજૌરી જિલ્લામાં સ્થાયી થયા હતા. પાકિસ્તાન દ્વારા ૧૯૪૭ના આક્રમણને પગલે લગભગ ૫૭૬૪ પરિવારો જમ્મુમાં સ્થળાંતરિત થયા હતા.

શરણાર્થીઓએ કલમ ૩૭૦ નાબૂદને એક ઐતિહાસિક પગલું ગણાવ્યું જેણે જમ્મુ અને કાશ્મીરમાં ઘણા સાંભળ્યા ન હોય તેવા અવાજોને ન્યાય અપાવ્યો. તેઓએ સતત ૩ જી મુદત માટે ઉધમપુર લોકસભા મતવિસ્તારનું પ્રતિનિધિત્વ કરતા મંત્રી સાથે પણ શેર કર્યું હતું કે શરણાર્થીઓ કલમ ૩૭૦ નાબૂદ કરવાનાં ૫ વર્ષ પૂર્ણ થવા પર ૫મી ઓગસ્ટની પૂર્વસંધ્યાએ એક ભવ્ય ઉજવણી કરશે જેણે તેમને નાગરિકતા અને અધિકારનો ઈનકાર કર્યો હતો. એસોસિયેશને મંત્રીને વળતર અને અન્ય ફરિયાદોના નિવારણમાં મદદ કરવા વિનંતી કરી. ડૉ. સિંહે તેમને ઝડપી કાર્યવાહી અને ફરિયાદોના સમયબદ્ધ નિરાકરણની ખાતરી આપી.

એસોસિયેશને વ્યક્તિગત રીતે ડૉ. જીતેન્દ્ર સિંઘના સક્રિય પ્રયાસો માટે આભાર માન્યો જેણે માત્ર તેમની વેદના દૂર કરી નથી પણ તેમને ઉજ્જવળ ભવિષ્યની આશા પણ આપી છે. ''અમે અમારા દત્તક લીધેલા વતન માટે સકારાત્મક યોગદાન આપવા અને તેની પ્રગતિ અને સમૃદ્ધિ તરફ પ્રયત્ન કરવાનો સંકલ્પ કરીએ છીએ. ખુલ્લા હાથે અમને આલિંગન આપવા અને અમને નવેસરથી શરૂઆત કરવાની તક આપવા બદલ, ભારત સરકારનો આભાર.'' શરણાર્થીઓએ કહ્યું.

Year : 43, Issue : 8, Pages : 28

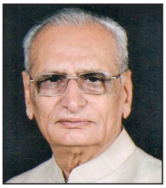

તંત્રીસ્થાનેથી

કેન્દ્રીય બજેટ ૨૦૨૪-૨૫

પ્રિય કાર્યકર્તા બંધુ/ભગિની,

નમસ્કાર.

કેન્દ્રીય બજેટ ૨૦૨૪-૨૫ સંસદમાં રજૂ કરવામાં આવ્યું. સર્વસમાવેશી, સર્વસ્પર્શી, વિકાસોન્મુખ અને છતાં કોઈપણ નવા કરવેરાના ભારવિહોણું વાસ્તવિક અને પરિણામસ્પર્શી બજેટ રજૂ કરવામાં આવ્યું છે.

(૧) ૧ કરોડ યુવાનોને વિશ્વકક્ષાની તાલીમ ૫૦૦ ફોર્ચ્યુન કંપનીમાં ઇન્ટર્નશીપ દ્વારા પ્રાપ્ત થશે (૨) ૪ કરોડ યુવાનોને કૌશલ્ય તાલીમ આપવા રૂા. ૨ લાખ કરોડના ભંડોળની ફાળવણી (૩) ૧ કરોડ ખેડૂતોને પ્રાકૃતિક ખેતી તરફ સુનિશ્ચિત કરાશે. કૃષિ ક્ષેત્ર માટે રૂા. દોઢ લાખ કરોડની ફાળવણી (૪) મહિલાઓ અને દીકરીઓ માટે વિવિધ યોજનાઓ દ્વારા ૩ લાખ કરોડ રૂપિયાની ફાળવણી (૫) ગરીબો માટે નવાં ૩ કરોડ મકાનો બનશે (૬) મુદ્રા લોન રૂા. ૧૦ લાખથી વધીને રૂા. ૨૦ લાખની મળશે (૭) ૧૦૦ મોટાં શહેરો માટે પરિયોજનાઓ દ્વારા વિકાસ (૮) કર્મચારીને સ્ટાન્ડર્ડ ડિડક્શનમાં રૂા. ૨૫,૦૦૦/- વધારા સાથે રૂા. ૧૭,૫૦૦/- સુધીનો આવકવેરામાં લાભ. (૯) રેલવેના વિકાસ માટે ૨,૬૨,૨૦૦ કરોડની વિક્રમી ફાળવણી (૧૦) આંતરમાળખાકીય વિકાસકામો માટે રૂા. ૧૧,૧૧,૧૧૧/- કરોડની ફાળવણી કરવામાં આવી છે, જેના કારણે દેશના ખૂણે-ખૂણે ચાલી રહેલાં વિકાસનાં કામો પૂર્ણ મજબૂતી સાથે કરી શકાશે, જેના કારણે વિકસિત ભારતનો સંકલ્પ આપણે તેજ ગતિએ પૂર્ણ કરી શકીશું.

આપણું બજેટ આપણી વિચારધારાનું સાચું પ્રગટીકરણ છે જે તમામ ક્ષેત્રોના વિકાસ સાથે દરેક વય, જૂથ, જાતિ, વ્યવસાય અને સમાજને સ્પર્શતું છે. સામૂહિકતા અને સમાજકલ્યાણના પાયા પર વિકાસની બુલંદ ઈમારત ઊભી કરવા પુરુષાર્થી એવું આ બજેટ ભારતને વિશ્વની ત્રીજી મોટી આર્થિક સત્તા બનાવવા કટિબદ્ધ છે.

વંદે માતરમ્.

- સુરેન્દ્ર પટેલ

પત્રવ્યવહાર કાર્યાલય
મનોગત પાક્ષિક
ભારતીય જનતા પાર્ટી-ગુજરાત પ્રદેશ
દીનદયાળ ભવન, જે. પી. ચોક,
ખાનપુર, અમદાવાદ-૩૮૦ ૦૦૧
ફોન : ૦૭૯-૨૫૫૦૪૫૨૨
વૉટ્સઍપ નં. : ૬૩૫૧૯૫૯૦૯૪
E-mail : manogat.1980@gmail.com

તંત્રી મુદ્રક પ્રકાશક
સુરેન્દ્રભાઈ મોતીલાલ પટેલ ભારતીય જનતા પાર્ટી-ગુજરાત વતી ગુજરાત ઑફસેટ પ્રા. લિ., 'ઑફસેટ હાઉસ' સ્ટેશન રોડ, વટવા, અમદાવાદ-૩૮૨ ૪૪૦ ખાતે છપાવી ભારતીય જનતા પાર્ટી-ગુજરાત પ્રદેશ કાર્યાલય, દીનદયાળ ભવન, જે. પી. ચોક, ખાનપુર, અમદાવાદ-૩૮૦ ૦૦૧થી પ્રગટ કર્યું.

Editor : Printer : Publishers :
Surendrabhai Motilal Patel on behalf of Bharatiya Janta Party-Gujarat Pradesh Printed at **Gujarat Offset Pvt. Ltd.**, 'Offset House', Station Road, Vatva, Ahmedabad and Published from Bharatiya Janta Party-Gujarat Pradesh J. P. Chowk, Khanpur, Ahmedabad-380001

કેન્દ્રીય બજેટ : 2024-25

રોજગાર અને સ્વ-રોજગાર માટે અભૂતપૂર્વ તકોનું સર્જન એ આપણી સરકારની વિશેષતા છે - પ્રધાનમંત્રી શ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદી

આર્થિક વિકાસને નવી ગતિ મળશે અને ગતિ પણ જળવાઈ રહેશે

મિત્રો, આ બજેટ સમાજના દરેક વર્ગને બળ આપતું બજેટ છે. આ એક એવું બજેટ છે જે દેશના ગામડાંઓ, ગરીબો અને ખેડૂતોને સમૃદ્ધિના માર્ગે લઈ જશે. છેલ્લાં 10 વર્ષમાં **25 કરોડ** લોકો ગરીબીમાંથી બહાર આવ્યા છે. આ બજેટ નિયો મિડલ ક્લાસના સશક્તીકરણને ચાલુ રાખવા માટેનું બજેટ છે જેનું નિર્માણ થયું છે. આ એક એવું બજેટ છે જે યુવાનોને અગણિત નવી તકો પૂરી પાડશે. આ બજેટ શિક્ષણ અને કૌશલ્યને નવો સ્કેલ આપશે. આ એક એવું બજેટ છે જે મધ્યમ વર્ગને નવી તાકાત આપશે. તે આદિવાસી સમાજ, દલિતો અને પછાત લોકોના સશક્તીકરણ માટે મજબૂત યોજનાઓ સાથે આવી છે. આ બજેટ મહિલાઓની આર્થિક ભાગીદારીને સુનિશ્ચિત કરવામાં મદદ કરશે. આ બજેટ નાના વેપારીઓ, MSME એટલે કે નાના પાયાના ઉદ્યોગોની પ્રગતિનો નવો માર્ગ પૂરો પાડશે. બજેટમાં મેન્યુફેક્ચરિંગ અને ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર પર ભાર મૂકવામાં આવ્યો છે. આનાથી આર્થિક વિકાસને નવી ગતિ મળશે અને ગતિ પણ જળવાઈ રહેશે.

ગેરંટી વિના મુદ્રા લોનની મર્યાદા 10 લાખ રૂપિયાથી વધારીને 20 લાખ રૂપિયા કરવામાં આવી

મિત્રો, રોજગાર અને સ્વ-રોજગાર માટે અભૂતપૂર્વ તકોનું સર્જન એ અમારી સરકારની વિશેષતા છે. આજનું બજેટ તેને વધુ મજબૂત કરે છે. દેશ અને દુનિયાએ PLI યોજનાની સફળતા જોઈ છે. હવે આ બજેટમાં સરકારે એમ્પ્લોયમેન્ટ લિંક્ડ ઇન્સેન્ટિવ સ્કીમની જાહેરાત કરી છે. તેનાથી દેશમાં કરોડો નવી નોકરીઓનું સર્જન થશે. આ યોજના હેઠળ, અમારી સરકાર જીવનની પ્રથમ નોકરી મેળવનાર યુવાનોને પ્રથમ પગાર આપશે. કૌશલ્ય વિકાસ અને ઉચ્ચ શિક્ષણ માટે મદદ હોય કે પછી **1 કરોડ** યુવાનો માટે ઇન્ટર્નશિપ યોજના, આના દ્વારા મારા ગ્રામીણ અને ગરીબ યુવા મિત્રો, મારા પુત્ર-પુત્રીઓ દેશની ટોચની કંપનીઓમાં કામ કરશે અને તેમના માટે શક્યતાઓના નવા દરવાજા ખૂલશે. આપણે દરેક શહેર, દરેક ગામ, દરેક ઘરમાં ઉદ્યોગ સાહસિકો બનાવવાના છે. આ હેતુ માટે ગેરંટી વિના મુદ્રા લોનની મર્યાદા 10 લાખ રૂપિયાથી વધારીને **20 લાખ રૂપિયા** કરવામાં આવી છે. તેનાથી નાના વેપારીઓ, ખાસ કરીને મહિલાઓ, દલિત, પછાત અને આદિવાસી પરિવારોમાં સ્વરોજગારીને વેગ મળશે.

વન ડિસ્ટ્રિક્ટ વન પ્રોડક્ટ અભિયાનને વેગ અપાશે

મિત્રો, આપણે સાથે મળીને

ભારતને વૈશ્વિક ઉત્પાદન હબ બનાવીશું. દેશનું MSME ક્ષેત્ર મધ્યમ વર્ગ સાથે જોડાયેલું છે, એક રીતે MSME ક્ષેત્રની માલિકી મધ્યમ વર્ગની છે. અને ગરીબોને પણ આ ક્ષેત્રમાંથી મહત્તમ રોજગારી મળે છે. નાના ઉદ્યોગો માટે મોટી શક્તિ એ આ દિશામાં અમારું મહત્ત્વપૂર્ણ પગલું છે. આ બજેટમાં MSME માટે ક્રેડિટની સરળતા વધારવાની નવી યોજનાની જાહેરાત કરવામાં આવી છે. મેન્યુફેક્ચરિંગ અને એક્સપોર્ટ ઈકોસિસ્ટમને દરેક જિલ્લામાં લઈ જવા માટે બજેટમાં મહત્ત્વની જાહેરાત કરવામાં આવી છે. ઈ-કોમર્સ નિકાસ હબ અને ખાદ્ય ગુણવત્તા પરીક્ષણ માટે 100 એકમો, આવાં પગલાં વન ડિસ્ટ્રિક્ટ વન પ્રોડક્ટ અભિયાનને વેગ આપશે.

દેશમાં નવા આર્થિક હબનો વિકાસ થશે અને મોટી સંખ્યામાં નવી નોકરીઓનું સર્જન થશે

મિત્રો, આ બજેટ આપણા સ્ટાર્ટઅપ્સ અને ઈનોવેશન ઈકોસિસ્ટમ માટે ઘણી નવી તકો લઈને આવ્યું છે. સ્પેસ ઈકોનોમીને પ્રોત્સાહન આપવા માટે **રૂ. 1,000 કરોડ**નું ફંડ, એન્જલ ટેક્સ હટાવવાનો નિર્ણય, આવાં અનેક પગલાં આ બજેટમાં લેવામાં આવ્યાં છે.

મિત્રો, વિક્રમી ઉચ્ચ મૂડીરોકાણ અર્થતંત્રનું પ્રેરક બળ બનશે. **12** નવાં ઔદ્યોગિક ઝોનનો વિકાસ, દેશમાં નવા સેટેલાઇટ નગરો અને **14** મોટાં શહેરો માટે ટ્રાન્ઝિટ પ્લાન. આનાથી દેશમાં નવા આર્થિક હબનો વિકાસ થશે અને મોટી સંખ્યામાં નવી નોકરીઓનું સર્જન થશે.

પ્રવાસન ક્ષેત્ર પર પણ વિશેષ ભાર

મિત્રો, આજે સંરક્ષણ નિકાસ રેકોર્ડ સ્તરે છે. સંરક્ષણ ક્ષેત્રને આત્મનિર્ભર બનાવવા માટે આ બજેટમાં ઘણી જોગવાઈઓ કરવામાં આવી છે. આજે સમગ્ર વિશ્વમાં ભારત પ્રત્યે આકર્ષણ વધ્યું છે. અને ભારતમાં પ્રવાસન ક્ષેત્રે નવી સંભાવનાઓ ઊભી થઈ છે. પ્રવાસન ક્ષેત્ર ગરીબ અને મધ્યમ વર્ગ માટે ઘણી તકો લાવે છે. આ બજેટમાં પ્રવાસન ક્ષેત્ર પર પણ વિશેષ ભાર મૂકવામાં આવ્યો છે.

દરેક કરદાતા માટે વધારાની બચત થશે

મિત્રો, છેલ્લાં 10 વર્ષમાં NDA સરકારે એ સુનિશ્ચિત કર્યું છે કે ગરીબ અને મધ્યમ વર્ગને કરમાં રાહત મળતી રહે. આ બજેટમાં પણ આવકવેરો ઘટાડવા અને સ્ટાન્ડર્ડ ડિડક્શન વધારવાનો નિર્ણય લેવામાં આવ્યો છે. ટીડીએસ નિયમો પણ સરળ કરવામાં આવ્યા છે. આ પગલાંથી દરેક કરદાતા માટે વધારાની બચત થશે.

મિત્રો, આ બજેટનું સૌથી મોટું ફોકસ દેશના ખેડૂતો છે. અનાજ સંગ્રહ માટે વિશ્વની સૌથી મોટી યોજના બાદ હવે આપણે શાકભાજી ઉત્પાદન ક્લસ્ટર બનાવવા જઈ રહ્યા છીએ. એક તરફ, નાના ખેડૂતોને ફળો, શાકભાજી અને અન્ય ઉત્પાદનો માટે નવા બજારો મળશે અને સારા ભાવ મળશે. બીજી તરફ, આપણા મધ્યમ વર્ગ માટે ફળો અને શાકભાજીની ઉપલબ્ધતા વધશે અને પરિવાર માટે પોષણ પણ વધશે. ભારત કૃષિ ક્ષેત્રમાં આત્મનિર્ભર બને તે સમયની જરૂરિયાત છે. તેથી કઠોળ અને તેલીબિયાંનું ઉત્પાદન વધારવા ખેડૂતોને મદદની જાહેરાત કરવામાં આવી છે.

ગરીબો માટે 3 કરોડ નવા મકાનો બનાવવાનો નિર્ણય

મિત્રો, દેશમાંથી ગરીબીનો અંત લાવવા અને ગરીબોને સશક્ત બનાવવાની દિશામાં આજના બજેટમાં મોટી જાહેરાતો કરવામાં આવી છે. ગરીબો માટે 3 કરોડ નવાં મકાનો બનાવવાનો નિર્ણય લેવામાં આવ્યો છે. આદિવાસી ઉન્નત ગ્રામ અભિયાન **5 કરોડ** આદિવાસી પરિવારોને સંતૃપ્તિ અભિગમ સાથે મૂળભૂત સુવિધાઓ સાથે જોડશે. આ ઉપરાંત ગ્રામ સડક યોજના **25 હજાર** નવા ગ્રામીણ વિસ્તારોને ઓલ વેધર રોડ સાથે જોડશે. તેનો લાભ દેશના તમામ રાજ્યોના છેવાડાનાં ગામડાંઓને મળશે.

મિત્રો, આજનું બજેટ નવી તકો અને નવી ઊર્જા લઈને આવ્યું છે. તે ઘણી નવી રોજગાર અને સ્વ-રોજગારની તકો લાવ્યું છે. તે બેટર ગ્રોથ અને બ્રાઇટ ફ્યુચર લાવ્યા છે. આજનું બજેટ ભારતને વિશ્વની ત્રીજી સૌથી મોટી આર્થિક શક્તિ બનાવવાની સમગ્ર પ્રક્રિયામાં ઉત્પ્રેરક તરીકે કામ કરશે અને વિકસિત ભારત માટે મજબૂત પાયો નાખશે.

તમામ દેશવાસીઓને ખૂબ ખૂબ શુભેચ્છાઓ.

વિકસિત રાષ્ટ્ર તરીકે ઉભરી આવવાના માર્ગ પર રાષ્ટ્રની ગતિને વેગ આપશે - કેન્દ્રીય ગૃહ મંત્રી અને સહકારિતા મંત્રી શ્રી અમિતભાઈ શાહ

કેન્દ્રીય ગૃહમંત્રી અને સહકારિતા મંત્રી શ્રી અમિતભાઈ શાહે વર્ષ 2024-25ના બજેટને પ્રજાલક્ષી અને વિકાસ તરફી ગણાવ્યું હતું. શ્રી અમિતભાઈ શાહે આ સ્વપ્નદ્રષ્ટા બજેટ માટે પ્રધાનમંત્રી શ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદી અને નાણામંત્રી શ્રીમતી નિર્મલા સીતારમણને અભિનંદન પાઠવ્યાં હતાં.

શ્રી અમિતભાઈ શાહે જણાવ્યું હતું કે, "વર્ષ 2024-25નું અંદાજપત્ર પ્રધાનમંત્રી મોદીના નેતૃત્વમાં ભારત નવા ઉદ્દેશ, આશા અને આશાવાદનું ઉદાહરણ પૂરું પાડે છે, એટલું જ નહીં, પણ તેમને મજબૂત પણ બનાવે છે. ભારતના યુવાનો, નારી શક્તિ અને ખેડૂતોની શક્તિનો ઉપયોગ કરીને આ બજેટ રોજગાર અને તકોના નવા યુગની શરૂઆત કરીને એક વિકસિત રાષ્ટ્ર તરીકે ઊભરી આવવાના માર્ગ પર રાષ્ટ્રની ગતિને વેગ આપે છે. હું પ્રધાનમંત્રી શ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદી અને નાણામંત્રી શ્રીમતી નિર્મલા સીતારમણનો લોકો તરફી અને વિકાસલક્ષી વિઝનરી બજેટ માટે હૃદયપૂર્વક આભાર માનું છું."

ગૃહમંત્રીએ વધુમાં જણાવ્યું હતું કે, "બજેટ 2024-25 ભારતની ઉદ્યોગસાહસિકતાની શક્તિ અને વેપાર-વાણિજ્ય કરવાની સરળતાને પ્રોત્સાહન આપીને આર્થિક વૃદ્ધિને વેગ આપવા માટે પ્રધાનમંત્રી શ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદીજીની અડગ કટિબદ્ધતાનો પુનરુચ્ચાર કરે છે. તે કર આકારણીના નિયમોને સરળ બનાવીને કરદાતાઓને રાહત પણ પૂરી પાડે છે."

તેમણે જણાવ્યું હતું કે, મોદીજીના નેતૃત્વમાં અમારી સરકારની યોજનાઓ અને નીતિઓનાં કેન્દ્રમાં હંમેશાથી ખેડૂતોનું કલ્યાણ રહ્યું છે. તેમણે કહ્યું કે આજના બજેટમાં કૃષિ ક્ષેત્રમાં ઉત્પાદકતા વધારવા માટે **1.52 લાખ કરોડ રૂપિયા**ની જાહેરાત કૃષિ ક્ષેત્ર માટે ગેમ ચેન્જર સાબિત થવાની છે. તેમણે ઉમેર્યું હતું કે, કુદરતી ખેતી માટે **1 કરોડ** ખેડૂતોને પ્રમાણિત કરવા, **10,000** બાયો-ઇનપુટ સેન્ટરો સ્થાપવાં, કૃષિ માટે ડિજિટલ જાહેર માળખું ઊભું કરવું, **400** જિલ્લાઓમાં ખરીફ પાકનું પાક સર્વેક્ષણ અને તેલીબિયાં માટે વ્યૂહરચના ઊભી કરવા જેવા નિર્ણયો કૃષિ ક્ષેત્રને આત્મનિર્ભર બનવા તરફ ઝડપથી આગળ વધવામાં મદદ કરશે.

તેમણે કહ્યું કે મોદીજી સહકારી ક્ષેત્રનું સતત વિસ્તરણ કરીને ગ્રામીણ અર્થવ્યવસ્થાને મજબૂત બનાવવાનું કામ કરી રહ્યા છે. તેમણે ઉમેર્યું હતું કે, બજેટમાં 'રાષ્ટ્રીય સહકારી નીતિ'ની રચનાની જાહેરાતથી દેશમાં સહકારી આંદોલનને સશક્ત બનાવવાનું કામ થશે અને પાયાના સ્તરે તેની પહોંચ મજબૂત થશે.

શ્રી શાહે જણાવ્યું હતું કે, "આપણા એમએસએમઈમાં મોદીજીના વિશ્વાસને પ્રતિબિંબિત કરતું વર્ષ 2024-25નું અંદાજપત્ર આ ક્ષેત્રમાં નવું પાવર બૂસ્ટર ઊભું કરે છે. વિશાળ નિકાસ કેન્દ્રો, ક્રેડિટ ગેરંટી, તણાવના સમયગાળા દરમિયાન બેંક ધિરાણ અને ક્લસ્ટરમાં નવા સિડબી એકમોની વિશાળ શ્રેણી સાથે, આ ક્ષેત્ર ભારતને ઉત્પાદન માટે કાયમી મશીનમાં પરિવર્તિત કરશે, ત્યારે રાષ્ટ્ર માટે રોજગાર અને મધ્યમ વર્ગ માટે

સમૃદ્ધિના નવા યુગની રચના કરશે."

ગૃહમંત્રીએ કહ્યું કે, આદિવાસી સમાજનું ઉત્થાન અને સશક્તીકરણ મોદી સરકારની પ્રાથમિકતાઓમાંની એક છે. તેમણે કહ્યું કે, બજેટમાં સરકારે આદિવાસી સમાજના સર્વાંગી વિકાસ માટે 'પીએમ જનજાતી ઉન્નત ગ્રામ અભિયાન' શરૂ કરવાની જાહેરાત કરી છે. શ્રી શાહે ઉમેર્યું હતું કે, આ અભિયાનનો લાભ **63,000** ગામોનાં આશરે **5 કરોડ** આદિવાસી ભાઈ-બહેનોને મળશે. તેમણે જણાવ્યું હતું કે, તેનાથી આ ગામડાંઓ વિકાસની મુખ્ય ધારા સાથે જોડાવાની સાથે-સાથે ઉત્કૃષ્ટ માળખાગત સુવિધાઓ પ્રદાન કરીને અને અન્ય જરૂરિયાતો પૂર્ણ કરીને આદર્શ ગામડાંઓ પણ બનશે.

શ્રી અમિતભાઈ શાહે જણાવ્યું હતું કે, "પ્રધાનમંત્રી શ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદીજીના નેતૃત્વમાં ભારતે છેલ્લાં 10 વર્ષમાં માળખાગત વિકાસનો સુવર્ણયુગ જોયો છે. અંદાજપત્ર 2024-25 માળખાગત નિર્માણ માટે એક વ્યાપક પહેલ સાથે આ વિઝનને વધુ આગળ ધપાવે છે. માળખાગત રોકાણ માટે રાજ્યોને **રૂા. 11,11,111 કરોડ**ની ફાળવણી અને **રૂ. 1.5 લાખ કરોડ**ની વ્યાજમુક્ત લોન આપવાથી વૈશ્વિક કક્ષાના માળખાગત સુવિધાઓથી સંચાલિત ભારતનું નિર્માણ થશે અને લાખો રોજગારીનું સર્જન થશે."

કેન્દ્રીય ગૃહમંત્રીએ કહ્યું કે મોદીજીના નેતૃત્વમાં કેન્દ્ર સરકાર નારીશક્તિની તાકાત અને સાહસને નવી ઊંચાઈઓ અપાવવા માટે સતત કામ કરી રહી છે અને આ બજેટમાં મહિલા સંચાલિત વિકાસને પ્રોત્સાહન આપવા માટે **3 લાખ કરોડ રૂપિયાથી** વધુની ફાળવણી આનું પ્રતિબિંબ છે. શ્રી શાહે કામ કરતી મહિલાઓની સુવિધા માટે છાત્રાલયો અને ક્રીચની સ્થાપના, મહિલા સ્વ-સહાય જૂથના ઉદ્યોગસાહસિકોની બજારમાં સુલભતા વધારવા, મુદ્રા લોનની મર્યાદા રૂ. 10 લાખથી વધારીને **રૂ. 20 લાખ** કરવા અને મહિલાઓ દ્વારા ખરીદવામાં આવેલી મિલકતો પર સ્ટેમ્પ ડ્યૂટી ઘટાડવા રાજ્યોને પ્રોત્સાહન આપવા જેવા નિર્ણયો માટે પ્રધાનમંત્રી મોદીજીનો આભાર માન્યો હતો.

શ્રી અમિતભાઈ શાહે જણાવ્યું હતું કે, આ બજેટ ભારતના આર્થિક વિકાસને દેશની યુવાશક્તિના તર્ક સાથે જોડવા માટે ઇતિહાસમાં નીચે જશે. તેમણે જણાવ્યું હતું કે, બજેટમાં ફોર્ચ્યુન **500** કંપનીઓમાં ઈન્ટર્નશિપ મારફતે **1 કરોડ** યુવાનોને વિશ્વકક્ષાની તાલીમ આપવાના વધુ એક ગેમ-ચેન્જિંગ પગલાની કલ્પના કરવાની સાથે **4.10 કરોડ** યુવાનોને વિવિધ પ્રકારનાં કૌશલ્યોમાં તાલીમ આપવા માટે **રૂ. 2 લાખ કરોડ**ના જંગી ભંડોળની જોગવાઈ કરવામાં આવી છે.

શ્રી અમિતભાઈ શાહે જણાવ્યું હતું કે, આ બજેટમાં કેન્દ્ર સરકારે મધ્યમ વર્ગના સ્વપ્નોને આર્થિક રાહત આપીને તેમને એક નવું પરિમાણ આપ્યું છે. તેમણે ઉમેર્યું હતું કે, કરમુક્તિ હોય કે તેના નિયમો હળવા કરવાની વાત હોય, 'પ્રધાનમંત્રી આવાસ યોજના' હેઠળ મધ્યમ વર્ગના પરિવારોને આવાસ આપવાની વાત હોય કે પછી કેન્સરના દર્દીઓને દવાઓમાં રાહત આપવાનો નિર્ણય હોય; આ બજેટ મધ્યમ વર્ગના જીવનને વધુ સરળ બનાવવા જઈ રહ્યું છે.

ગૃહમંત્રીએ જણાવ્યું હતું કે, કેન્દ્રીય બજેટમાં જાહેર કરવામાં આવેલી અભૂતપૂર્વ રોજગારી સાથે જોડાયેલી પહેલો ઔપચારિક ક્ષેત્રમાં રોજગારીનાં સર્જનમાં પ્રદાન કરશે. તેમણે જણાવ્યું હતું કે, ભવિષ્ય નિધિ યોજના સાથે સંકળાયેલી પહેલો અને નવા જોડાનારાઓ માટે પ્રોત્સાહનોથી **2.90 કરોડ** રોજગારીનું સર્જન થવાની શક્યતા છે અને તે ભારતના ઔપચારિક ક્ષેત્રને રોજગારીનું સર્જન કરતા એન્જિનમાં પરિવર્તિત કરવામાં નિર્ણાયક ભૂમિકા અદા કરશે.

શ્રી અમિતભાઈ શાહે જણાવ્યું હતું કે, પ્રધાનમંત્રી આવાસ યોજના કરોડો ગરીબોનું પોતાનું ઘરનું સ્વપ્ન સાકાર કરી રહી છે. તેમણે જણાવ્યું હતું કે, આજે અંદાજપત્રમાં આ યોજનાનું વધારે વિસ્તરણ થયું છે તથા ગ્રામીણ અને શહેરી વિસ્તારોમાં **3 કરોડ** વધારાનાં મકાનોની જાહેરાત કરવામાં આવી છે. શ્રી શાહે આ સાથે જણાવ્યું હતું કે, ઔદ્યોગિક કામદારો માટે શયનગૃહોની સુવિધા સાથે ભાડાના મકાનોની સુવિધા ઉપલબ્ધ કરાવવાના નિર્ણયથી ગરીબ, મધ્યમ વર્ગના પરિવારો અને કામદારોના જીવનમાં મદદ મળશે.

શ્રી અમિતભાઈ શાહે પ્રધાનમંત્રી મુદ્રા લોનની મર્યાદા **રૂ. 10 લાખ**થી વધારીને **રૂ. 20 લાખ** કરીને ભારતની ઉદ્યોગસાહસિકતાની ભાવનાને પ્રેરિત કરવા બદલ પ્રધાનમંત્રી મોદીનો આભાર માન્યો હતો. તેમણે જણાવ્યું હતું કે, આ નિર્ણયથી ભારતની વેપાર-વાણિજ્ય કરવાની સરળતામાં વધારો થવાની સાથે-સાથે નવા યુવાનોને રોજગારદાતા બનવાના માર્ગે પણ દોરી જશે.

કેન્દ્રીય બજેટ 2024-2025

વૈશ્વિક અર્થતંત્ર નીતિગત અનિશ્ચિતતાઓના સકંજામાં જકડાયેલું હોવા છતાં, ભારતનો આર્થિક વિકાસ તેજસ્વી અપવાદ બની રહ્યો છે અને આગામી વર્ષોમાં પણ આવી જ સ્થિતિ જળવાઈ રહેશે. નાણાં અને કોર્પોરેટ બાબતોના મંત્રી શ્રીમતી નિર્મલા સીતારમણે સંસદમાં કેન્દ્રીય અંદાજપત્ર 2024-25 રજૂ કરતી વખતે જણાવ્યું હતું કે ભારતમાં ફુગાવો નીચો, સ્થિર રહ્યો છે અને **4 ટકા**ના લક્ષ્ય તરફ આગળ વધી રહ્યું છે. મૂળભૂત ફુગાવો (બિન-ખાદ્ય, બિન-ઈંધણ) હાલમાં **3.1 ટકા** છે અને નાશવંત માલનો પુરવઠો પર્યાપ્ત માત્રામાં બજારમાં પહોંચે તેવું સુનિશ્ચિત કરવા માટે પગલાં લેવામાં આવી રહ્યા છે.

નાણામંત્રીએ જણાવ્યું હતું કે, વચગાળાના અંદાજપત્રમાં ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો હતો તે મુજબ, ચાર મુખ્ય જાતિ પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરવામાં આવ્યું છે, જેમાં 'ગરીબ', 'મહિલાઓ', 'યુવાનો' અને 'અન્નદાતા' (ખેડૂત)નો સમાવેશ થાય છે.

અંદાજપત્રની થીમ

શ્રીમતી સીતારમણે અંદાજપત્રની થીમ પર ધ્યાન આપતાં જણાવ્યું હતું કે, આખા વર્ષ અને તેનાથી પણ ધ્યાન આપીને, આ અંદાજપત્રમાં અમે ખાસ કરીને રોજગાર, કૌશલ્ય, MSME અને મધ્યમ વર્ગ પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કર્યું છે. તેમણે **2 લાખ કરોડ** રૂપિયાના કેન્દ્રીય ખર્ચ સાથે 5 વર્ષના સમયગાળામાં **4.1 કરોડ** યુવાનો માટે રોજગાર, કૌશલ્ય અને અન્ય તકો ઉપલબ્ધ કરાવવા માટે 5 યોજનાઓ અને પહેલો સાથેના પ્રધાનમંત્રી પેકેજની જાહેરાત કરી હતી. આ વર્ષે શિક્ષણ, રોજગાર અને કૌશલ્ય માટે **1.48 લાખ કરોડ** રૂપિયાની ફાળવણી કરવામાં આવી છે.

અંદાજપત્રની પ્રાથમિકતાઓ

નાણામંત્રીએ કહ્યું હતું કે, 'વિકસિત ભારત'નું લક્ષ્ય પ્રાપ્ત કરવાની દિશામાં આગળ વધવા માટે, આ અંદાજપત્રમાં સૌના માટે પૂરતી તકો ઊભી થઈ શકે તે માટે નીચે ઉલ્લેખિત 9 પ્રાથમિકતાઓ પર એકધારા પ્રયત્નો કરવા પર ધ્યાન આપવામાં આવ્યું છે.

1. કૃષિમાં ઉત્પાદકતા અને સ્થિતિસ્થાપકતા
2. રોજગાર અને કૌશલ્ય
3. સમાવેશી માનવ સંસાધન વિકાસ અને સામાજિક ન્યાય
4. વિનિર્માણ અને સેવાઓ
5. શહેરી વિકાસ
6. ઊર્જાસુરક્ષા
7. માળખાકીય સુવિધા
8. આવિષ્કાર, સંશોધન અને વિકાસ
9. આગામી પેઢીના સુધારા

આવનાર બે વર્ષમાં, સમગ્ર દેશમાં 1 કરોડ ખેડૂતો પ્રમાણીકરણ અને બ્રાન્ડિંગ દ્વારા સમર્થિત કુદરતી ખેતીમાં જોડાશે

નાણામંત્રી દ્વારા જાહેરાત કરવામાં આવી હતી કે, ઉત્પાદકતામાં વધારો કરવા પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરવા માટે સરકાર કૃષિ સંશોધન સેટઅપની વ્યાપક સમીક્ષા હાથ ધરશે. ખેડૂતો દ્વારા ખેતી થઈ શકે તે માટે 32 ક્ષેત્ર અને બાગાયતી પાકોની નવી 109 ઉચ્ચ ઊપજ આપતી અને આબોહવા સામે ટકી શકે તેવી જાતો બહાર પાડવામાં આવશે.

આવનાર બે વર્ષમાં, સમગ્ર દેશમાં **1 કરોડ** ખેડૂતો પ્રમાણીકરણ અને બ્રાન્ડિંગ દ્વારા સમર્થિત કુદરતી ખેતીમાં જોડાશે.

10,000 જરૂરિયાત આધારિત જૈવ ઇનપુટ સંસાધન કેન્દ્રોની સ્થાપના કરવામાં આવશે.

કઠોળ અને તેલીબિયાંમાં આત્મનિર્ભરતાની સ્થિતિ

- ભારતનો ફુગાવો નિરંતર નીચો, સ્થિર અને 4 ટકાના લક્ષ્ય તરફ આગળ વધી રહ્યો છે.
- 5 વર્ષમાં 4.1 કરોડ યુવાનોને રોજગાર, કૌશલ્ય અને અન્ય તકોની સવલત પૂરી પાડવા માટે 2 લાખ કરોડ રૂપિયાના ખર્ચ સાથેની 5 યોજનાઓ અને પહેલો સાથેનું પ્રધાનમંત્રીનું પેકેજ.
- 'વિકસિત ભારત'નું લક્ષ્ય હાંસલ કરવા માટે, અંદાજપત્રમાં સૌના માટે પૂરતી તકો ઊભી કરવાના ઉદ્દેશ્ય સાથે 9 પ્રાથમિકતાઓ પર એકધારા પ્રયત્નો કરવા પર ધ્યાન આપવામાં આવ્યું છે.
- અંદાજપત્ર 2024-25માં રોજગાર, કૌશલ્ય, MSME અને મધ્યમ વર્ગ પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરવામાં આવ્યું છે.
- ખેડૂતો દ્વારા ખેતી થઈ શકે તે માટે 32 ક્ષેત્રો અને બાગાયતી પાકોની નવી 109 ઉચ્ચ ઊપજ આપતી તેમજ આબોહવા સામે ટકી શકે તેવી જાતો બહાર પાડવામાં આવશે.
- આવનારાં બે વર્ષમાં, સમગ્ર દેશમાં 1 કરોડ ખેડૂતો કુદરતી ખેતીની શરૂઆત કરશે.
- આ વર્ષ માટે કૃષિ અને સંલગ્ન ક્ષેત્ર માટે 1.52 લાખ કરોડ રૂપિયાની જોગવાઈની જાહેરાત કરવામાં આવી છે.
- 1,000 ઔદ્યોગિક તાલીમ સંસ્થાઓને અપગ્રેડ કરવામાં આવશે.
- બિહાર, ઝારખંડ, પશ્ચિમ બંગાળ, ઓડિશા અને આંધ્રપ્રદેશને આવરી લેતા પૂર્વોત્તર પ્રદેશના સર્વાંગી વિકાસ માટે સરકાર દ્વારા પૂર્વોદય યોજના તૈયાર કરવામાં આવશે.
- મહિલાઓના નેતૃત્વ હેઠળના વિકાસને પ્રોત્સાહન આપવા માટે, અંદાજપત્રમાં મહિલાઓ અને દીકરીઓ માટે લાભદાયક યોજનાઓ માટે 3 લાખ કરોડ રૂપિયાથી વધુની ફાળવણી કરવામાં આવી છે.
- આ વર્ષે ગ્રામીણ વિકાસ માટે 2.66 લાખ કરોડ રૂપિયાની જોગવાઈ, જેમાં ગ્રામીણ માળખાકીય વિકાસનો સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે.
- મુદ્રા લોનની મર્યાદા વર્તમાનમાં 10 લાખ રૂપિયા છે, તે વધારીને 20 લાખ રૂપિયા કરવામાં આવશે.
- સરકાર 5 વર્ષમાં 1 કરોડ યુવાનોને 500 ટોચની કંપનીઓમાં ઇન્ટર્નશીપની તકો પૂરી પાડવા માટે એક વ્યાપક યોજના શરૂ કરશે.
- પ્રધાનમંત્રી આવાસ યોજના શહેરી 2.0 હેઠળ, 10 લાખ કરોડ રૂપિયાના રોકાણથી 1 કરોડ શહેરી ગરીબ અને મધ્યમ વર્ગના પરિવારોની આવાસની જરૂરિયાતો પૂરી કરવામાં આવશે.
- 25,000 ગ્રામીણ વસાહતોને તમામ પ્રકારના હવામાનમાં કનેક્ટિવિટી પૂરી પાડી શકાય તે માટે PMGSYનો ચોથો તબક્કો શરૂ કરવામાં આવશે.
- 1,000 કરોડ રૂપિયાના વેન્ચર કેપિટલ ફંડની મદદથી આગામી 10 વર્ષમાં અવકાશ અર્થતંત્રનું 5 ગણા સુધી વિસ્તરણ કરવા પર ભાર મૂકવામાં આવ્યો.
- 4 કરોડ પગારદાર વ્યક્તિઓ અને પેન્શનરોને આવકવેરામાં મોટી રાહત આપવામાં આવી.

પ્રાપ્ત કરવા માટે, સરકાર તેમના ઉત્પાદન, સંગ્રહ અને માર્કેટિંગને વધુ મજબૂત બનાવશે અને સરસવ, મગફળી, તલ, સોયાબીન તેમજ સૂર્યમુખી જેવાં તેલીબિયાં માટે 'આત્મનિર્ભરતા' પ્રાપ્ત કરશે.

સરકાર દ્વારા રાજ્યો સાથે ભાગીદારીમાં 3 વર્ષમાં ખેડૂતો અને તેમની જમીનોના કવરેજ માટે કૃષિમાં ડિજિટલ જાહેર માળાખાકીય સુવિધા (DPI)ના અમલીકરણની સુવિધા પૂરી પાડવામાં આવશે.

શ્રીમતી સીતારમણે આ વર્ષે કૃષિ અને સંલગ્ન ક્ષેત્ર માટે **1.52 લાખ કરોડ** રૂપિયાની જોગવાઈની જાહેરાત કરી હતી.

5 વર્ષના સમયગાળામાં 20 લાખ યુવાનોને કૌશલ્યવાન બનાવવામાં આવશે

નાણામંત્રીએ આગળ જણાવ્યું હતું કે, પ્રધાનમંત્રીના પેકેજના ભાગરૂપે સરકાર 'રોજગાર સાથે સંકળાયેલ પ્રોત્સાહન' માટે 3 યોજનાઓ અમલમાં મૂકશે. આ EPFO માં નોંધણી પર આધારિત હશે અને પ્રથમ વખત નોંધણી થનારા કર્મચારીઓની સ્વીકૃતિ તેમજ કર્મચારીઓ અને નોકરીદાતાઓને સહકાર આપવા પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરશે.

ઉદ્યોગજગતના સહયોગથી સરકાર દ્વારા કામકાજી મહિલાઓના છાત્રાયલોની સ્થાપના અને ઘોડિયાઘરની સ્થાપના દ્વારા કર્મચારીઓમાં મહિલાઓની ઉચ્ચ સહભાગિતાની સુવિધા પણ પૂરી પાડવામાં આવશે.

નાણામંત્રીએ કૌશલ્ય કાર્યક્રમનો ઉલ્લેખ કરીને રાજ્ય સરકારો તેમજ ઉદ્યોગજગત સાથે મળીને કૌશલ્ય પ્રધાન કરવા માટે પ્રધાનમંત્રી પેકેજ હેઠળ ચોથી યોજના તરીકે નવી કેન્દ્ર દ્વારા પ્રાયોજિત યોજનાની જાહેરાત કરી છે. 5 વર્ષના સમયગાળામાં **20 લાખ** યુવાનોને કૌશલ્યવાન બનાવવામાં આવશે અને **1,000** ઔદ્યોગિક તાલીમ સંસ્થાઓને પરિણામલક્ષી અભિગમ સાથે હબ એન્ડ સ્પોક વ્યવસ્થાઓ તરીકે અપગ્રેડ કરવામાં આવશે.

તેમણે એવી પણ જાહેરાત કરી હતી કે, સરકાર દ્વારા પ્રોત્સાહિત ભંડોળની બાંયધરી સાથે **7.5 લાખ** રૂપિયા સુધીના ધિરાણની સુવિધા આપવા માટે મોડલ કૌશલ્ય ધિરાણ યોજનામાં સુધારો કરવામાં આવશે, જેનાથી દર વર્ષે **25,000** વિદ્યાર્થીઓને મદદ મળશે તેવી અપેક્ષા છે.

સરકારી યોજનાઓ અને નીતિઓ હેઠળ કોઈપણ લાભ માટે મેળવવા માટે પાત્રતા ન ધરાવતા હોય તેવા યુવાનોને મદદ કરવા માટે, તેમણે સ્થાનિક સંસ્થાઓમાં ઉચ્ચ શિક્ષણ માટે **10 લાખ** રૂપિયા સુધીના ધિરાણ માટે નાણાંકીય સહાયની જાહેરાત કરી હતી. આ ઉદ્દેશ્ય માટે ધિરાણની રકમના **3 ટકા**ની વાર્ષિક વ્યાજ માફી માટે દર વર્ષે **1 લાખ** વિદ્યાર્થીઓને સીધા જ ઇ-વાઉચર આપવામાં આવશે.

અંદાજપત્ર 2024-25માં નવી કર વ્યવસ્થા પસંદ કરનારાઓ માટે પગારદાર કર્મચારીઓને સ્ટાન્ડર્ડ ડિડક્શન 50,000/- રૂપિયાથી વધારીને 75,000/- રૂપિયા કરવામાં આવી છે. એવી જ રીતે, પેન્શનરો માટે કૌટુંબિક પેન્શન પરની કપાત 15,000/- રૂપિયાથી વધારીને 25,000/- રૂપિયા કરવામાં આવી છે. જો એસ્કેપ (બચી ગયેલી) આવક રૂા. 50 લાખથી વધુ હોય તો જ આકારણીનું વર્ષ પૂરું થાય ત્યારથી ત્રણ વર્ષથી વધુ સમયની આકારણીઓને 5 વર્ષ સુધીના સમયમાં ફરીથી ખોલી શકાય છે. પગારદાર કર્મચારીને આવકવેરામાં 17,500/- રૂપિયા સુધીના લાભો આપવા માટે નવી કર વ્યવસ્થાના દરમાળખામાં પણ સુધારો કરવામાં આવ્યો છે.

આવકના સ્લેબ	કરનો દર
0 – 3 લાખ રૂપિયા	કોઈ કર નહીં
3 – 7 લાખ રૂપિયા	5 ટકા
7 – 10 લાખ રૂપિયા	10 ટકા
10 – 12 લાખ રૂપિયા	15 ટકા
12 – 15 લાખ રૂપિયા	20 ટકા
15 લાખ રૂપિયાથી વધુ	30 ટકા

સમાવેશી માનવ સંસાધન વિકાસ અને સામાજિક ન્યાય

સંતૃપ્તિ અભિગમ વિશે વાત કરતાં નાણામંત્રીએ ભારપૂર્વક જણાવ્યું હતું કે, હસ્તકલાકારો, કારીગરો, સ્વ-

સહાય જૂથો, અનુસૂચિત જાતિ, અનુસૂચિત જનજાતિ અને મહિલા ઉદ્યોગસાહસિકો તેમજ શેરી પરના વિક્રેતાઓ દ્વારા કરવામાં આવતી સહાયક આર્થિક પ્રવૃત્તિઓ માટે અમલમાં મૂકવામાં આવેલી વિવિધ યોજનાઓ જેમ કે પ્રધાનમંત્રી વિશ્વકર્મા, પ્રધાનમંત્રી સ્વનિધિ, રાષ્ટ્રીય આજીવિકા મિશન અને સ્ટેન્ડ-અપ ઇન્ડિયાનો અમલ કરવામાં આવશે.

પૂર્વોદય

બિહાર, ઝારખંડ, પશ્ચિમ બંગાળ, ઓડિશા અને આંધ્રપ્રદેશને આવરી લેતા દેશના સમગ્ર પૂર્વીય પ્રદેશના સર્વાંગી વિકાસ માટે સરકાર દ્વારા પૂર્વોદય નામની યોજના ઘડવામાં આવશે. આમાં માનવ સંસાધન વિકાસ, માળખાકીય સુવિધાઓ અને આર્થિક તકોના નિર્માણને આવરી લેવામાં આવશે જેથી વિકસિત ભારતનું લક્ષ્ય પ્રાપ્ત કરવા માટે આ પ્રદેશને એક એન્જિન બનાવી શકાય.

પ્રધાનમંત્રી જનજાતીય ઉન્નત ગ્રામ અભિયાન

નાણામંત્રીએ જાહેરાત કરી હતી કે, આદિવાસી સમુદાયોની સામાજિક-આર્થિક સ્થિતિમાં સુધારો કરવા માટે, સરકાર આદિવાસી બહુમતી ધરાવતાં ગામડાંઓ અને મહત્ત્વાકાંક્ષી જિલ્લાઓમાં આદિવાસી પરિવારો માટે સંતૃપ્તિ કવરેજ અપનાવીને **63,000** ગામડાંઓને આવરી લઈને અને **5 કરોડ** આદિવાસી લોકોને લાભ પહોંચાડવા માટે પ્રધાનમંત્રી જનજાતિ ઉન્નત ગ્રામ અભિયાન શરૂ કરશે.

બેન્કિંગ સેવાઓનું વિસ્તરણ કરવા માટે ઉત્તર પૂર્વ ક્ષેત્રમાં ભારતીય પોસ્ટ પેમેન્ટ બેન્કની **100** કરતાં વધુ શાખાઓની સ્થાપના કરવામાં આવશે.

તેમણે વધુમાં કહ્યું હતું કે, આ વર્ષે ગ્રામીણ માળખાકીય સુવિધાઓ સહિત ગ્રામીણ ક્ષેત્રનો વિકાસ કરવા માટે **2.66 લાખ કરોડ** રૂપિયાની જોગવાઈ કરવામાં આવી છે.

MSMEને પ્રોત્સાહન આપવા માટે સહકાર

શ્રીમતી સીતારમણે કહ્યું હતું કે, આ અંદાજપત્રમાં MSME અને વિનિર્માણ ક્ષેત્ર અને તેમાં પણ ખાસ કરીને શ્રમ-સઘન વિનિર્માણ પર વિશેષ ધ્યાન આપવામાં આવ્યું છે. એક અલગથી રચવામાં આવલું સ્વ-ધિરાણ બાંયધરી ભંડોળ, દરેક અરજદારને **100 કરોડ** રૂપિયા સુધીનું બાંયધરી કવચ પૂરું પાડશે, જ્યારે ધિરાણની રકમ હજું પણ મોટી હોઈ શકે છે. એવી જ રીતે, જાહેર ક્ષેત્રની બેંકો ધિરાણ આપવા માટે MSMEનું મૂલ્યાંકન કરવા માટે બાહ્ય આકારણી પર નિર્ભર રહેવાના બદલે તેમની આંતરિત ક્ષમતાનું નિર્માણ કરશે. તેમણે MSME તણાવની સ્થિતિમાં હોય તે સમયગાળા દરમિયાન તેઓ બેંકનું ધિરાણ ચાલુ રાખી શકે તેવી સુવિધા આપવા માટે એક નવા વ્યવસ્થાતંત્રની પણ જાહેરાત કરી હતી.

મુદ્રા લોન

મુદ્રા લોન અંતર્ગત જેમણે 'તરુણ' શ્રેણી હેઠળ અગાઉ લોન લીધી હોય અને સફળતાપૂર્વક પરત ચુકવણી કરી હોય તેવા ઉદ્યોગસાહસિકો માટે વર્તમાન **10 લાખ** રૂપિયાની મર્યાદા વધારીને 20 લાખ રૂપિયા કરવામાં આવશે.

ટોચની કંપનીઓમાં ઇન્ટર્નશિપ

નાણામંત્રીએ જણાવ્યું હતું કે, પ્રધાનમંત્રી પેકેજ હેઠળની પાંચમી યોજના તરીકે સરકાર આગામી 5 વર્ષમાં **1 કરોડ** યુવાનોને **500** ટોચની કંપનીઓમાં ઇન્ટર્નશિપની તકો પૂરી પાડવા માટે એક વ્યાપક યોજના શરૂ કરશે.

આગામી 5 વર્ષમાં 2.2 લાખ કરોડ રૂપિયાની કેન્દ્રીય સહાયનો સમાવેશ થશે

પ્રધાનમંત્રી આવાસ યોજના શહેરી 2.0 અંતર્ગત 10 લાખ કરોડ રૂપિયાનું રોકાણ કરીને **1 કરોડ** શહેરી ગરીબ અને મધ્યમ વર્ગના પરિવારોની આવાસની જરૂરિયાતોને પૂરી કરવામાં આવશે. તેમાં આગામી 5 વર્ષમાં **2.2 લાખ કરોડ** રૂપિયાની કેન્દ્રીય સહાયનો સમાવેશ થશે.

100 મોટાં શહેરો માટે પાણી પુરવઠા, ગટરવ્યવસ્થા અને ઘન કચરાના વ્યવસ્થાપનને લગતી પરિયોજનાઓ અને સેવાઓને પ્રોત્સાહન આપવામાં આવશે

રાજ્ય સરકારો અને બહુપક્ષીય વિકાસ બેંકો સાથે ભાગીદારી કરીને, સરકાર દ્વારા બેંકિંગથી સહાય આપી શકાય તેવી પરિયોજનાઓ દ્વારા **100** મોટાં શહેરો માટે પાણી પુરવઠા, ગટરવ્યવસ્થા અને ઘન કચરાના

ડૉ. મનસુખ માંડવિયાએ કેન્દ્રીય બજેટ 2024-25માં રોજગાર, કૌશલ્ય, એમએસએમઈ અને મધ્યમ વર્ગ પર વિશેષ ભાર મૂકવા બદલ પ્રધાનમંત્રીનો આભાર માન્યો

કેન્દ્રીય બજેટ 2024-25માં ખેડૂતો, ગરીબો, યુવાનો અને મહિલાઓના કલ્યાણ માટે નવા માર્ગો ખૂલ્યા

કેન્દ્રીય શ્રમ અને રોજગાર મંત્રી ડૉ. મનસુખ માંડવિયાએ 2024-25ના સ્વપ્નદ્રષ્ટા કેન્દ્રીય બજેટ માટે પ્રધાનમંત્રી નરેન્દ્ર મોદીનો આભાર માન્યો હતો, જે ખેડૂતો, ગરીબો, યુવાનો અને મહિલાઓના કલ્યાણ માટે નવા માર્ગો ખોલશે. તેમણે ઉમેર્યું હતું કે, રોજગારી, કૌશલ્ય, એમએસએમઈ અને મધ્યમ વર્ગ પર વિષયગત ધ્યાન કેન્દ્રિત કરવાની સાથે અંદાજપત્રમાં મહત્ત્વાકાંક્ષી પહેલો અને પ્રોત્સાહનો પ્રસ્તુત કરવામાં આવ્યાં છે, જેનો ઉદ્દેશ ભારતના સામાજિક-આર્થિક પરિદૃશ્યમાં પરિવર્તન લાવવાનો છે.

કેન્દ્રીય મંત્રીએ જણાવ્યું હતું કે, પ્રધાનમંત્રીનું પાંચ યોજનાઓ અને પહેલોનું પેકેજ આગામી પાંચ વર્ષમાં રૂ. **2 લાખ કરોડ**ના કેન્દ્રીય ખર્ચ સાથે **4.1 કરોડ** યુવાનો માટે તકોનું સર્જન કરવાની સરકારની કટિબદ્ધતાનો પુરાવો છે. તેમણે ઉમેર્યું હતું કે, આ નોંધપાત્ર રોકાણ શિક્ષણ, રોજગારી અને કૌશલ્ય સંવર્ધનમાં વધારો કરવા માટે સરકારના સમર્પણને રેખાંકિત કરે છે, જેમાં આ ઉદ્દેશો માટે ખાસ કરીને રૂ. **1.48 લાખ કરોડ**ની જોગવાઈ કરવામાં આવી છે.

કેન્દ્રીય મંત્રી ડૉ. મનસુખ માંડવિયાએ ભારપૂર્વક જણાવ્યું હતું કે, કેન્દ્રીય બજેટ 2024-25માં કરવામાં આવેલી જાહેરાતો યુવાનો માટે રોજગારીની વધુ તકો ઊભી કરવામાં, શ્રમબળને કૌશલ્ય પ્રદાન કરવામાં અને વેપાર-વાણિજ્ય કરવામાં સરળતા ઊભી કરવામાં મહત્ત્વપૂર્ણ ભૂમિકા ભજવશે. તેમણે જણાવ્યું હતું કે, રોજગાર સાથે સંબંધિત પ્રોત્સાહન યોજનાઓ અને શિક્ષણ અને કૌશલ્યમાં નોંધપાત્ર રોકાણ જેવી વિસ્તૃત પહેલો વિવિધ ક્ષેત્રોમાં રોજગારીની અસંખ્ય તકોનું સર્જન કરવા માટે ડિઝાઇન કરવામાં આવી છે.

તેમણે વધુમાં જણાવ્યું હતું કે, પ્રથમ વખત કર્મચારીઓને પ્રોત્સાહન આપીને અને કર્મચારીઓ તથા નોકરીદાતાઓ બંનેને ટેકો આપીને સરકારનું લક્ષ્ય ઔપચારિક કાર્યબળમાં વધારે વ્યક્તિઓને સંકલિત કરવાનું છે. વધુમાં તેમણે જણાવ્યું હતું કે, આ ઉપરાંત ઇ-શ્રમ પોર્ટલને અન્ય કલ્યાણકારી યોજનાઓ સાથે જોડવાથી અને શ્રમ સુવિધા અને સમાધાન પોર્ટલમાં સુધારાથી અનુપાલન પ્રક્રિયાઓ સરળ બનશે, જેથી ઉદ્યોગ અને વેપાર માટે વેપાર-વાણિજ્યમાં સરળતા વધશે.

ડૉ. માંડવિયાએ વિશ્વાસ વ્યક્ત કર્યો હતો કે, કાર્યબળમાં મહિલાઓની ભાગીદારી વધારવાના કેન્દ્રિત પ્રયાસો અને એમએસએમઈને ટેકો આપવા માટેના આ પગલાંથી વધુ ગતિશીલ અને કુશળ શ્રમબળનું સર્જન થવાની અપેક્ષા છે, જે આખરે આર્થિક વૃદ્ધિ અને વિકાસને વેગ આપશે.

વ્યવસ્થાપનને લગતી પરિયોજનાઓ અને સેવાઓને પ્રોત્સાહન આપવામાં આવશે.

PM સ્વનિધિ

તેમણે આગળ ઉમેર્યું હતું કે, શેરી પરના વિક્રેતાઓના જીવનમાં પરિવર્તન લાવવામાં પ્રધાનમંત્રી સ્વનિધિ યોજનાને મળેલી સફળતાના આધારે, સરકાર આગામી પાંચ વર્ષમાં પસંદગીના શહેરોમાં **100** સાપ્તાહિક 'હાટ' અથવા સ્ટ્રીટ ફૂડ હબ વિકસાવવા માટે દર વર્ષે સહાયક યોજના શરૂ કરવાની પરિકલ્પના ધરાવે છે.

સૂર્ય ઘર મફત બીજલી યોજના

નાણામંત્રીએ જણાવ્યું હતું કે, વચગાળાના અંદાજપત્રમાં કરવામાં આવેલી જાહેરાતને અનુરૂપ, 1 કરોડ પરિવારોને દર મહિને **300 યુનિટ** સુધીની વીજળી મફત પ્રાપ્ત થઈ શકે તે માટે રૂફટોપ સોલાર પ્લાન્ટ્સ સ્થાપિત કરવા માટે પ્રધાનમંત્રી સૂર્ય ઘર મફત બીજલી યોજના શરૂ કરવામાં આવી છે. આ યોજના અંતર્ગત **1.28 કરોડ**થી વધુ નોંધણીઓ અને **14 લાખ** અરજીઓ સાથે તેને નોંધપાત્ર પ્રતિસાદ મળ્યો છે. વિકસિત ભારત માટે ઊર્જા મિશ્રણમાં પરમાણુ ઊર્જા ખૂબ જ મહત્ત્વપૂર્ણ ભાગ બનશે તેવી અપેક્ષા છે.

મૂડીખર્ચ માટે 11,11,111 કરોડ રૂપિયા ફાળવવામાં આવ્યા છે

નાણામંત્રીએ ભારપૂર્વક જણાવ્યું હતું કે, કેન્દ્ર સરકારે માળખાકીય સુવિધાઓના નિર્માણ અને તેમાં સુધારાઓ કરવાની દિશામાં વર્ષોથી કરેલા નોંધપાત્ર રોકાણના કારણે અર્થવ્યવસ્થા પર મજબૂત અનેકગણી અસર પડી છે. સરકાર અન્ય પ્રાથમિકતાઓ અને નાણાકીય એકત્રીકરણની આવશ્યકતાઓ સાથે આગામી 5 વર્ષમાં માળખાકીય સુવિધાઓ માટે મજબૂત રાજકોષીય સમર્થન જાળવી રાખવાનો પ્રયાસ કરશે. આ વર્ષે મૂડીખર્ચ માટે **11,11,111 કરોડ** રૂપિયા ફાળવવામાં આવ્યા છે, જે આપણા GDPના **3.4 ટકા** છે.

પ્રધાનમંત્રી ગ્રામ સડક યોજના (PMGSY)

નાણામંત્રીએ જાહેરાત કરી હતી કે, 25,000 ગ્રામીણ વસાહતો કે જેઓ તેમની વસ્તીમાં વૃદ્ધિના કારણે પાત્રતા ધરાવતા થયા હોય તેમને તમામ પ્રકારના હવામાનની સ્થિતિમાં કનેક્ટિવિટી પૂરી પાડવા માટે PMGSYનો ચોથો તબક્કો શરૂ કરવામાં આવશે.

આવિષ્કાર, સંશોધન અને વિકાસ

નાણામંત્રીએ જણાવ્યું હતું કે, સરકાર મૂળભૂત સંશોધન અને પ્રોટોટાઇપના વિકાસ માટે અનુસંધાન રાષ્ટ્રીય સંશોધન ભંડોળનું પરિચાલન કરશે અને આ જાહેરાતને અનુરૂપ **1 લાખ કરોડ** રૂપિયાના ધિરાણ પુલ સાથે વ્યાપારી ધોરણે ખાનગી ક્ષેત્ર દ્વારા સંચાલિત સંશોધન અને આવિષ્કારને પ્રોત્સાહન આપવા માટે વચગાળાના અંદાજપત્રમાં કરવામાં આવેલી જાહેરાતને અનુરૂપ એક વ્યવસ્થાતંત્ર સ્થાપવામાં આવશે.

અવકાશ અર્થતંત્ર

આગામી 10 વર્ષમાં અવકાશ અર્થતંત્રમાં 5 ગણા જેટલું વિસ્તરણ કરવા પર અમે એકધારો ભાર મૂક્યો હોવાથી, **1,000 કરોડ** રૂપિયાનું વેન્ચર કેપિટલ ફંડ સ્થાપવામાં આવશે.

આગામી પેઢીના સુધારા

NPS વાત્સલ્ય

સગીરો માટે માતા-પિતા અને વાલીઓ દ્વારા આપવામાં આવતા યોગદાન માટેની યોજના 'NPS-વાત્સલ્ય' શરૂ કરવામાં આવશે. તેઓ જ્યારે પુખ્ત વયના થાય ત્યારે, આ યોજનાને વિના અવરોધે સામાન્ય NPS ખાતામાં રૂપાંતરિત કરી શકાય છે.

નવી પેન્શન યોજના (NPS)

નાણામંત્રીએ જણાવ્યું હતું કે NPSની સમીક્ષા કરવા માટે નિયુક્ત કરવામાં આવેલી સમિતિએ તેના કામમાં નોંધપાત્ર પ્રગતિ કરી છે અને સામાન્ય નાગરિકોની સુરક્ષા માટે રાજકોષીય સમજદારી જાળવીને સંબંધિત સમસ્યાઓનું નિરાકરણ લાવવાનો ઉકેલ તૈયાર કરવામાં આવશે.

સામાન્ય બજેટમાં રેલવે માટે નાણાકીય વર્ષ 2024-25 માટે કેપેક્સ તરીકે રૂ. 2,62,200 કરોડની વિક્રમી ફાળવણી

કેન્દ્રીય રેલવે, માહિતી અને પ્રસારણ, ઇલેક્ટ્રોનિક અને આઇટી મંત્રી શ્રી અશ્વિની વૈષ્ણવે જણાવ્યું હતું કે, અર્થતંત્ર અત્યારે ઘણું મજબૂત છે અને ભૂતકાળની સરખામણીએ મજબૂત સ્તરે છે. તેમણે કહ્યું હતું કે, અત્યારે અર્થતંત્ર કલ્યાણ, રાજકોષીય સમજદારી, મૂડીરોકાણ અને ઉત્પાદનમાં રોકાણનું સંયોજન છે. તેમણે ઉમેર્યું હતું કે, નાણામંત્રીએ આજે રજૂ કરેલું બજેટ પ્રધાનમંત્રી શ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદીની આર્થિક નીતિઓનું સાતત્ય છે, જે સર્વસમાવેશક વૃદ્ધિ પર કેન્દ્રિત છે, જે છેલ્લાં 10 વર્ષમાં આ સરકારનો મુખ્ય આધાર રહી છે. તેમણે વધુમાં જણાવ્યું હતું કે, સરકારે રેલવેને વિશ્વકક્ષાની બનાવવા પર વિશેષ ભાર મૂક્યો છે. કેન્દ્રીય નાણાં અને કોર્પોરેટ બાબતોના મંત્રી શ્રીમતી નિર્મલા સીતારમણે સંસદમાં કેન્દ્રીય બજેટ 2024-25 રજૂ કર્યું હતું. આ નાણાકીય વર્ષ 2024-25 માટે સરકારે રેલવે માટે રેકોર્ડ કેપેક્સની ફાળવણી કરીને **રૂ. 2,62,200 કરોડ** કરી છે. વર્ષ 2024-25 દરમિયાન રેલવેને કુલ અંદાજપત્રીય ટેકો રૂ. 2,52,200 કરોડ છે.

અગાઉ વર્ષ 2023-24માં **રૂ. 2,40,200 કરોડ**નો કુલ અંદાજપત્રીય ટેકો હતો, જે વર્ષ 2013-14માં માત્ર **રૂ. 28,174 કરોડ** હતો. કેપેક્સમાં ઉમેરવાનું પરિણામ સ્પષ્ટપણે દેખાય છે, કારણ કે આઇઆરએ નાણાકીય વર્ષ 2023-24માં 1588 એમટીનું ઓલટાઇમ હાઇ ફ્રેઇટ લોડિંગ હાંસલ કર્યું છે, જે વર્ષ 2014-15માં **1095 મેટ્રિક ટન** હતું અને રેલવે વર્ષ 2030 સુધીમાં **3,000 એમટી**ના લક્ષ્યાંક તરફ આગેકૂચ કરી રહી છે. રેલવેએ વર્ષ 2023-24માં **રૂ. 2,56,093 કરોડ**ની અત્યાર સુધીની સર્વોચ્ચ કુલ આવક હાંસલ કરી હતી અને કેપેક્સની પૂર્તિ માટે **રૂ. 3,260 કરોડ**ની ચોખ્ખી આવક ઊભી કરી હતી.

દિવસના અંતે એક પત્રકાર પરિષદને સંબોધન કરતાં શ્રી અશ્વિની વૈષ્ણવે જણાવ્યું હતું કે, "રેલવે માટે **રૂ. 2,62,200 કરોડ**ની વિક્રમી ફાળવણી કરવા બદલ હું માનનીય પ્રધાનમંત્રી શ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદી અને નાણામંત્રી શ્રીમતી નિર્મલા સીતારમણનો આભાર માનું છું. રેલવેમાં સલામતીને લગતી પ્રવૃત્તિઓ માટે નોંધપાત્ર ભંડોળ અંકિત કરવામાં આવ્યું છે. આ સરકારના ત્રીજા કાર્યકાળમાં રેલવેને સતત પ્રોત્સાહન મળતું રહ્યું છે."

રેલવેએ ઇન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચરમાં પણ અનેક સીમાચિહ્નો હાંસલ કર્યાં છે. છેલ્લાં 10 વર્ષમાં રેલવેએ **31,180 કિ.મી.** ટ્રેક પાથરવાની ગતિ વર્ષ 2014-15માં દરરોજ **4 કિલોમીટર**થી વધીને વર્ષ 2023-24માં 14.54 કિલોમીટર પ્રતિ દિવસ થઈ હતી. વર્ષ 2014-2024 દરમિયાન આઇઆરએ **41,655** રૂટ કિલોમીટર (આરકેએમ)નું વિદ્યુતીકરણ કર્યું છે, જ્યારે વર્ષ 2014 સુધી ફક્ત **21,413** રૂટ કિલોમીટરનું જ વિદ્યુતીકરણ થયું હતું.

આ વર્ષના બજેટમાં ઔદ્યોગિક વિકાસને પ્રોત્સાહન આપવા માટે વધારાના ભંડોળની ફાળવણી કરવામાં આવી છે. આ ભંડોળ વ્યૂહાત્મક નોડ્સ પર ઔદ્યોગિક ક્લસ્ટરો વિકસાવવા માટે જરૂરી માળખાગત સુવિધાઓને ટેકો આપશેઃ વિશાખાપટ્ટનમ-ચેન્નાઈ ઔદ્યોગિક કોરિડોર પર કોપ્પર્થી, આંધ્રપ્રદેશમાં હૈદરાબાદ-બેંગલુરુ ઔદ્યોગિક કોરિડોર પર ઓર્વકલ અને બિહારમાં અમૃતસર-કોલકાતા ઔદ્યોગિક કોરિડોર પર ગયા. આ પહેલનો હેતુ ભારતના પૂર્વીય ક્ષેત્રમાં ઔદ્યોગિક વિકાસને ઉત્તેજન આપવાનો છે

રેલવેએ ઇન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર ડેવલપમેન્ટ માટે નવો અભિગમ અપનાવ્યો છે. ત્રણ આર્થિક રેલવે કોરિડોર – ઊર્જા, ખનિજ અને સિમેન્ટ કોરિડોર (**192 પ્રોજેક્ટ્સ**); મલ્ટિ-મોડલ કનેક્ટિવિટીને સક્ષમ બનાવવા માટે પીએમ ગતિશક્તિ મિશન અંતર્ગત પોર્ટ કનેક્ટિવિટી કોરિડોર (**42 પ્રોજેક્ટ્સ**) અને હાઈ ટ્રાફિક ડેન્સિટી કોરિડોર (**200 પ્રોજેક્ટ્સ**)ની ઓળખ કરવામાં આવી છે. ક્ષમતામાં વધારો, હાઈ ડેન્સિટી નેટવર્ક્સની ભીડ ઓછી કરવી, દેશમાં લોજિસ્ટિક્સ ખર્ચમાં ઘટાડો કરવો, પેસેન્જર અનુભવમાં વધારો કરવો અને તેમની સલામતી એ સરકાર માટે પ્રાથમિકતાનાં ક્ષેત્રો છે.

જલ જીવન મિશને 5 વર્ષના ટૂંકા ગાળામાં માત્ર 3 કરોડમાંથી 15 કરોડ ગ્રામીણ નળ જોડાણોની ઐતિહાસિક સિદ્ધિ હાંસલ કરી - શ્રી સી. આર. પાટીલ

નેશનલ જલ જીવન મિશન (જેજેએમ)એ દેશભરમાં **15 કરોડ** ગ્રામીણ પરિવારોને નળનાં પાણીનાં જોડાણો આપીને એક ઐતિહાસિક સિદ્ધિ હાંસલ કરી છે. પ્રધાનમંત્રી શ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદીએ 15 ઓગસ્ટ, 2019ના રોજ શરૂ કરેલી આ મુખ્ય પહેલે પાંચ વર્ષના ટૂંકા ગાળામાં શરૂ થયા પછી ગ્રામીણ નળ જોડાણનું કવરેજ 3 કરોડથી વધારીને **15 કરોડ** રૂપિયા કરીને અભૂતપૂર્વ ઝડપ અને સ્કેલનું પ્રદર્શન કર્યું છે. આ પ્રસંગે કેન્દ્રીય જલ શક્તિ મંત્રી શ્રી સી. આર. પાટીલે આ ઐતિહાસિક સિદ્ધિ હાંસલ કરવા બદલ પ્રધાનમંત્રી શ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદીનો નેતૃત્વ કરવા બદલ આભાર વ્યક્ત કર્યો હતો. તેમણે વધુમાં જણાવ્યું હતું કે, "આ સોનેરી સીમાચિહ્ને આપણા દેશવાસીઓને માત્ર શુદ્ધ પાણીની ભેટ જ નથી આપી, પરંતુ તેમના જીવનની ગુણવત્તામાં પણ અનન્ય રીતે સુધારો કર્યો છે."

રાજ્યો/કેન્દ્રશાસિત પ્રદેશો અને વિવિધ વિકાસલક્ષી ભાગીદારો સાથે સહયોગ સાધીને જેજેએમ કેટલાંક મહત્ત્વપૂર્ણ સીમાચિહ્નો પર પહોંચ્યું છે. આજની તારીખે આઠ રાજ્યો – ગોવા, તેલંગાણા, હરિયાણા, ગુજરાત, પંજાબ, હિમાચલ પ્રદેશ, મિઝોરમ અને અરુણાચલ પ્રદેશ તથા ત્રણ કેન્દ્રશાસિત પ્રદેશો – પુડુચેરી, દાદરા અને નગર હવેલી તથા દમણ અને દીવ તથા આંદામાન અને નિકોબાર ટાપુઓએ **100 ટકા** કવરેજ હાંસલ કર્યું છે. કેટલાંક અન્ય રાજ્યો સારી પ્રગતિ કરી રહ્યાં છે અને ટૂંક સમયમાં જ પોતાને ‘હર ઘર જલ’ તરીકે ઓળખાવશે.

આ ઉપરાંત, **2.28 લાખ** ગામો અને **190** જિલ્લાઓમાં ‘હર ઘર જલ’ નોંધવામાં આવ્યું છે, જ્યારે **100** જિલ્લાઓ અને **1.25 લાખ**થી વધુ ગામો ‘હર ઘર જલ’ પ્રમાણિત છે. 23 જુલાઈ, 2024 સુધીમાં **5.24 લાખ** ગ્રામ જળ અને સ્વચ્છતા સમિતિઓ (વીડબલ્યુએસસી)/ પાણી સમિતિઓની રચના કરવામાં આવી છે અને **5.12 લાખ** ગ્રામ કાર્યયોજના (વીએપી) વિકસાવવામાં આવી છે, જેમાં જરૂરી પાણી પુરવઠા યોજનાના પ્રકાર, ખર્ચનો અંદાજ, અમલીકરણનો કાર્યક્રમ અને ઓએન્ડએમ વ્યવસ્થાની વિગતો આપવામાં આવી છે. જેજેએમ સ્રોત અને ડિલિવરી પોઇન્ટ્સમાંથી નિયમિતપણે પાણીના નમૂનાઓના સખત પરીક્ષણની ખાતરી આપે છે. પાણીના નમૂનાનું સમયસર પરીક્ષણ થાય તે માટે કુલ **2,163** પ્રયોગશાળાઓ છે. ગુણવત્તા સુનિશ્ચિત કરવા માટે ફિલ્ડ ટેસ્ટિંગ કિટનો ઉપયોગ કરીને **24.59 લાખ**થી વધુ મહિલાઓને પાણીના નમૂનાના પરીક્ષણ માટે તાલીમ આપવામાં આવી છે. પીવાનું સુરક્ષિત પાણી હવે તમામ આર્સેનિક અને ફ્લોરાઇડ-અસરગ્રસ્ત વસાહતોમાં ઉપલબ્ધ છે.

ઘરગથ્થું જોડાણો ઉપરાંત આ મિશને દેશભરમાં **9.28 લાખ** (88.91 ટકા) શાળાઓ અને **9.68 લાખ** (85.08 ટકા) આંગણવાડી કેન્દ્રોમાં નળના પાણીનો પુરવઠો સુનિશ્ચિત કર્યો છે. **112** મહત્ત્વાકાંક્ષી જિલ્લાઓમાં, નળના પાણીની સુલભતા લોકાર્પણ સમયે **21.38 લાખ** (7.80 ટકા) ઘરોથી વધીને 23 જુલાઈ 2024 ના રોજ **2.11 કરોડ** (77.16 ટકા) ઘરો થઈ ગઈ છે.

‘હર ઘર જલ’ પહેલ નોંધપાત્ર સામાજિક-આર્થિક લાભો લાવી રહી છે, જે ગ્રામીણ વસ્તીને, ખાસ કરીને મહિલાઓ અને યુવાન છોકરીઓને, દરરોજ પાણી લાવવાના મુશ્કેલ કાર્યથી મુક્ત કરી રહી છે. જે સમયની બચત થઈ છે તે હવે આવક પેદા કરતી પ્રવૃત્તિઓ, કૌશલ્ય વિકાસ અને બાળકોના શિક્ષણને ટેકો આપવા તરફ વાળવામાં આવે છે. જલ જીવન મિશન ગ્રામીણ જીવનનાં વિવિધ પાસાંઓને સ્પર્શ કરીને ગ્રામીણ લેન્ડસ્કેપમાં ગહન પરિવર્તન લાવી રહ્યું છે. આ મિશન જીવનની ગુણવત્તાને વધારી રહ્યું છે, સ્વાસ્થ્ય અને સુખાકારી સુનિશ્ચિત કરી રહ્યું છે તથા સામુદાયિક સશક્તીકરણની ભાવના પેદા કરી રહ્યું છે, ત્યારે ગ્રામીણ જીવનને સાર્થક અને પરિપૂર્ણ બનાવી રહ્યું છે.

મુંબઈમાં ઈન્ડિયન ન્યૂઝપેપર્સ સોસાયટી ટાવર્સના ઉદ્‌ઘાટન સમયે પ્રધાનમંત્રી શ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદીનું સંબોધન

આપણે બધા સાથે મળીને દેશનું બ્રાન્ડિંગ અને માર્કેટિંગ કરીએ છીએ, ત્યારે દેશના સન્માનની સાથે દેશનું પ્રવાસન પણ વધે છે - પ્રધાનમંત્રી શ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદી

એક સંગઠન તરીકે તમારું કાર્ય જેટલું અસરકારક બનશે, તેટલો દેશને તેનો લાભ મળશે

સૌ પ્રથમ તો હું ઇન્ડિયન ન્યૂઝપેપર સોસાયટીના તમામ સભ્યોને અભિનંદન આપું છું. આજે તમને મુંબઈમાં એક વિશાળ અને આધુનિક ઇમારત મળી છે. હું આશા રાખું છું કે આ નવી ઇમારત તમારા કાર્યને વિસ્તૃત કરશે અને તમારી કામ કરવાની સરળતામાં વધારો કરશે, જે આપણી લોકશાહીને વધુ મજબૂત બનાવશે. ઇન્ડિયન ન્યૂઝપેપર સોસાયટી એવી સંસ્થાઓમાંની એક છે જે આઝાદી પહેલાં અસ્તિત્વમાં આવી હતી અને તેથી તમે બધાએ દેશની યાત્રાના દરેક ઉતાર-ચઢાવને ખૂબ નજીકથી જોયા છે, જીવ્યા છે અને સામાન્ય જનતાને પણ જણાવ્યું છે. તેથી, એક સંગઠન તરીકે તમારું કાર્ય જેટલું અસરકારક બનશે, તેટલો દેશને તેનો લાભ મળશે.

વિશ્વના મોટાં દેશો આપણી તકનીકી અને અમારા અમલીકરણ મોડેલને સમજવાનો પ્રયાસ કરી રહ્યા છે

મિત્રો, મીડિયા એ દેશની પરિસ્થિતિનો માત્ર એક મૌન દર્શક નથી. મીડિયાના તમે સૌ લોકો, સંજોગોને બદલવામાં, દેશને દિશા આપવા માટે મહત્ત્વપૂર્ણ ભૂમિકા ભજવો છે. ભારત એવા સમયગાળામાં છે જ્યારે તેની યાત્રા આગામી 25 વર્ષમાં ખૂબ જ મહત્ત્વપૂર્ણ છે. આ 25 વર્ષમાં ભારતના વિકાસ માટે અખબારો અને સામયિકોની ભૂમિકા પણ એટલી જ મોટી છે. આ મીડિયા છે, જે દેશના નાગરિકોને જાગૃત બનાવે છે. તે મીડિયા છે, જે નાગરિકોને તેમના અધિકારની યાદ અપાવે છે અને તે આ માધ્યમો છે, જેનાથી દેશના લોકોને તેમની ક્ષમતાઓ શું છે તે ખ્યાલ આવે છે. તમે એ પણ જોઈ રહ્યા છો કે દેશના નાગરિકો કે જેઓ તેમની ક્ષમતાઓ વિશે આત્મવિશ્વાસ અનુભવે છે તે સફળતાની નવી ઊંચાઈ પ્રાપ્ત કરવાનું શરૂ કરે છે. ભારતમાં આજે પણ એવું જ થઈ રહ્યું છે. ચાલો, હું તમને એક નાનું ઉદાહરણ આપું. એક સમય એવો હતો જ્યારે કેટલાક નેતાઓએ ખુલ્લેઆમ કહ્યું હતું કે ડિજિટલ વ્યવહાર ભારતના લોકોની પહોંચમાં નથી. આ લોકોએ વિચાર્યું કે આધુનિક તકનીકીવાળી વસ્તુઓ આ દેશમાં કામ કરશે નહીં. પરંતુ વિશ્વ ભારતના લોકોનું શાણપણ અને ક્ષમતા જોઈ રહ્યું છે. આજે ભારત ડિજિટલ વ્યવહારમાં વિશ્વમાં મોટાં રેકોર્ડ્સ તોડી રહ્યું છે. આજે, ભારતના યુપીઆઈને કારણે, આધુનિક ડિજિટલ જાહેર માળખાગત સુવિધાને કારણે લોકોના જીવનની સરળતામાં વધારો થયો છે, લોકો માટે એક સ્થળેથી બીજા સ્થાને પૈસા મોકલવાનું સરળ બન્યું છે.

આજે, આપણા દેશવાસીઓ, આખા વિશ્વમાં, ખાસ કરીને અખાતી દેશોમાં, મહત્તમ રેમિટન્સ મોકલી રહ્યા છે અને તેઓ અગાઉ જે રકમ ખર્ચતા હતા તેમાં ઘણો ઘટાડો થયો છે અને આ પાછળનું એક કારણ ડિજિટલ ક્રાંતિ છે. વિશ્વના મોટાં દેશો આપણી તકનીકી અને અમારા અમલીકરણ મોડેલને સમજવાનો પ્રયાસ કરી રહ્યા છે. એવું નથી કે આ વિશાળ સફળતા એકલી સરકારની જવાબદારી છે. તમારા બધા મીડિયા લોકોએ પણ આ સફળતામાં ભાગ લીધો છે અને તેથી જ તમે બધા અભિનંદનને લાયક છો.

'સ્ટાર્ટ-અપ' શબ્દ, જેને મોટાભાગના લોકો 2014 પહેલાં જાણતા પણ ન હતા, તેને મીડિયાચર્ચાઓ દ્વારા દરેક ઘર સુધી પહોંચાડવામાં આવ્યો છે

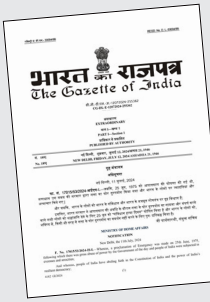
भारत का राजपत्र
The Gazette of India

"25મી જૂનને સંવિધાન હત્યા દિવસ તરીકે મનાવવાથી એ યાદ આવશે કે જ્યારે ભારતના બંધારણને કચડી નાખવામાં આવ્યું હતું ત્યારે શું થયું હતું ? એ દરેક વ્યક્તિને ભાવાંજલિ આપવાનો પણ દિવસ છે કે જેમણે ઈમરજન્સીનો ભોગ બનવું પડ્યું હતું. કોંગ્રેસે લખેલો ભારતીય ઈતિહાસનો એ કાળો દિવસ હતો."

મિત્રો, મીડિયાની સ્વાભાવિક ભૂમિકા હોય છે, પ્રવચન કરવાની, ગંભીર વિષયો પર ચર્ચાઓને પ્રોત્સાહિત કરવાની છે. પરંતુ, મીડિયા પ્રવચનની દિશા કેટલીકવાર સરકારી નીતિઓની દિશા પર પણ આધાર રાખે છે. તમે જાણો છો, સરકારોની દરેક કામગીરી હંમેશા સારી અને ખરાબ હોય છે, પરંતુ મતોના ગુણાકારની આદત એવી જ રહે છે. અમે આવીને આ વિચાર બદલ્યો છે. તમને યાદ હશે કે દાયકાઓ પહેલાં આપણા દેશમાં બેંકોનું રાષ્ટ્રીયકરણ કરવામાં આવ્યું હતું. પરંતુ, ત્યાર બાદ સત્ય એ હતું કે 2014 સુધી દેશમાં 40-50 કરોડ ગરીબ એવા હતા, જેમની પાસે બેંક ખાતું પણ નહોતું. હવે, જ્યારે રાષ્ટ્રીયકરણ થયું ત્યારે શું કહેવામાં આવ્યું હતું અને 2014માં જે જોવા મળ્યું તેનો અર્થ એ છે કે અડધો દેશ બેંકિંગ સિસ્ટમથી બહાર હતો. શું આપણા દેશમાં આ ક્યારેય મુદ્દો બન્યો છે? પરંતુ, અમે જન ધન યોજનાને એક આંદોલન તરીકે લીધી. અમે લગભગ 50 કરોડ લોકોને બેંકિંગ સિસ્ટમ સાથે જોડ્યા છે. આ કાર્ય ડિજિટલ ઇન્ડિયા અને ભ્રષ્ટાચાર વિરોધી પ્રયાસોમાં અમારું સૌથી મોટું માધ્યમ બની ગયું છે. એ જ રીતે સ્વચ્છતા અભિયાન, સ્ટાર્ટઅપ ઇન્ડિયા, સ્ટેન્ડઅપ ઇન્ડિયા જેવાં અભિયાનો જોઈએ તો મતબેંકના રાજકારણમાં આ ક્યાંય બંધબેસતા ન હતા. પરંતુ, બદલાતા ભારતમાં, દેશના મીડિયાએ તેમને દેશના રાષ્ટ્રીય પ્રવચનનો એક ભાગ બનાવ્યો. 'સ્ટાર્ટ-અપ' શબ્દ, જેને મોટાભાગના લોકો 2014 પહેલાં જાણતા પણ ન હતા, તેને મીડિયાચર્ચાઓ દ્વારા દરેક ઘર સુધી પહોંચાડવામાં આવ્યો છે. મિત્રો, તમે મીડિયાના દિગ્ગજ છો, ખૂબ અનુભવી છો. તમારા નિર્ણયો દેશના મીડિયાને પણ દિશા આપે છે. તેથી, આજના કાર્યક્રમમાં મારી પણ તમને કેટલીક વિનંતીઓ છે.

બંધારણ પ્રત્યે નાગરિકોમાં ફરજની ભાવના અને જાગૃતિ વધારવામાં તમે સૌ મોટી ભૂમિકા ભજવી શકો છો

મિત્રો, જો સરકાર કોઈ કાર્યક્રમ શરૂ કરે છે તો જરૂરી નથી કે તે સરકારી કાર્યક્રમ હોય. જો સરકાર કોઈ વિચાર પર ભાર મૂકે છે, તો જરૂરી નથી કે તે માત્ર સરકારનો જ વિચાર હોય. દેશે જેમ અમૃત મહોત્સવ ઊજવ્યો, દેશે દરેક ઘરમાં તિરંગા ઝુંબેશની શરૂઆત કરી, સરકારે તેની શરૂઆત ચોક્કસપણે કરી, પરંતુ આખા દેશે તેને અપનાવ્યો અને આગળ લઈ ગયો. એ જ રીતે,

આજે દેશ પર્યાવરણ પર ખૂબ ભાર આપી રહ્યો છે. આ રાજકારણથી આગળ માનવતાના ભવિષ્યની વાત છે. ઉદાહરણ તરીકે, અભિયાન 'એક પેડ માઁ કે નામ' હમણાં જ શરૂ થયું છે. વિશ્વમાં પણ ભારતના આ અભિયાનની ચર્ચા શરૂ થઈ ગઈ છે. હું હમણાં જ G7 ગયો અને જ્યારે મેં આ વિષય ઉઠાવ્યો, ત્યારે તેઓ ખૂબ જ ઉત્સુક હતા કારણ કે દરેક જણ તેમની માતાને ખૂબ પસંદ કરે છે કે તેઓને લાગે છે કે તે ઘણું ક્લિક કરશે, દરેક કહેતા હતા. જો દેશનાં વધુ ને વધુ મીડિયા હાઉસ આમાં જોડાય તો આવનારી પેઢીઓ માટે ખૂબ જ ફાયદાકારક સાબિત થશે. હું તમને વિનંતી કરું છું કે આવાં દરેક પ્રયાસને રાષ્ટ્રીય પ્રયાસ ગણીને તેને આગળ ધપાવો. આ સરકારનો પ્રયાસ નથી, દેશનો છે. આ વર્ષે આપણે બંધારણના 75મા વર્ષની ઉજવણી પણ કરી રહ્યા છીએ. બંધારણ પ્રત્યે નાગરિકોમાં ફરજની ભાવના અને જાગૃતિ વધારવામાં તમે સૌ મોટી ભૂમિકા ભજવી શકો છો.

આપણે બધા સાથે મળીને દેશનું બ્રાન્ડિંગ અને માર્કેટિંગ કરીએ છીએ, ત્યારે દેશના સન્માનની સાથે દેશનું પ્રવાસન પણ વધે છે

મિત્રો, એક વિષય છે જે ટૂરિઝમ સાથે જોડાયેલો હતો. માત્ર સરકારી નીતિઓને કારણે પ્રવાસનનો વિકાસ થતો નથી. જ્યારે આપણે બધા સાથે મળીને દેશનું બ્રાન્ડિંગ અને માર્કેટિંગ કરીએ છીએ, ત્યારે દેશના સન્માનની સાથે દેશનું પ્રવાસન પણ વધે છે. તમે લોકો દેશમાં પ્રવાસન વધારવા માટે તમારા પોતાના રસ્તાઓ શોધી શકો છો.

ભારતની સફળતાઓને દુનિયાના ખૂણે ખૂણે લઈ જવાની જવાબદારી તમે ખૂબ સારી રીતે નિભાવી શકો છો

મિત્રો, આપ સૌને મારી વિનંતી છે કે આપની વૈશ્વિક હાજરીમાં વધારો કરો. આપણે વિચારવું પડશે કે આપણે આ દુનિયામાં નથી. જ્યાં સુધી મીડિયાની વાત છે તો આપણે 140 કરોડ લોકોનો દેશ છીએ. આટલો મોટો દેશ, આટલી બધી સંભાવનાઓ અને સામર્થ્ય અને બહુ ઓછા સમયમાં આપણે ભારતને ત્રીજી સૌથી મોટી અર્થવ્યવસ્થા બનતું જોવા જઈ રહ્યા છીએ. ભારતની સફળતાઓને દુનિયાના ખૂણે ખૂણે લઈ જવાની જવાબદારી તમે ખૂબ સારી રીતે નિભાવી શકો છો. તમે જાણો છો કે વિદેશમાં દેશની છબી તેની અર્થવ્યવસ્થા અને વૃદ્ધિને સીધી અસર કરે છે. આજે તમે જુઓ, વિદેશમાં ભારતીય મૂળના લોકોનું કદ વધ્યું છે, વિશ્વસનીયતા વધી છે, સન્માન વધ્યું છે, કારણ કે, ભારત વૈશ્વિક પ્રગતિમાં પણ વધુ યોગદાન આપવા સક્ષમ છે. આ પરિપ્રેક્ષ્યમાં આપણું મીડિયા જેટલું વધારે કામ કરશે, તેટલો જ દેશને ફાયદો થશે અને તેથી જ હું ઇચ્છું છું કે તમારાં પ્રકાશનો યુએનની તમામ ભાષાઓમાં વિસ્તૃત થાય. તમારી માઇક્રોસાઈટ્સ, સોશિયલ મીડિયા એકાઉન્ટ્સ પણ આ ભાષાઓમાં હોઈ શકે છે અને આજકાલ એઆઈનો યુગ છે. આ તમામ કાર્યો હવે તમારા માટે ખૂબ જ સરળ બની ગયાં છે.

તમે જેટલાં મજબૂત કામ કરશો તેટલો દેશ આગળ વધશે

મિત્રો, મેં તમને બધાને ઘણાં બધાં સૂચનો આપ્યાં છે. હું જાણું છું કે તમારાં અખબારો અને સામયિકોમાં ખૂબ જ મર્યાદિત જગ્યા છે. પરંતુ, આજકાલ દરેક અખબાર અને દરેક પ્રકાશનની ડિજિટલ આવૃત્તિઓ પણ પ્રકાશિત થઈ રહી છે. ત્યાં ન તો જગ્યાની મર્યાદા છે કે ન તો વિતરણની કોઈ સમસ્યા છે. મને ખાતરી છે કે આ સૂચનોને ધ્યાનમાં લઈને તમે બધા નવા પ્રયોગો કરશો અને લોકશાહીને મજબૂત કરશો. અને હું દૃઢપણે માનું છું કે ભલે તે તમારા માટે એક કે બે પાનાંની નાનકડી આવૃત્તિ હોય, જે વિશ્વમાં યુએનની ઓછામાં ઓછી ભાષાઓમાં ઉપલબ્ધ હોય, તો પણ વિશ્વના મોટાં ભાગના લોકો તેને જુએ છે, વાંચે છે. દૂતાવાસો તેને જુએ છે અને તે ભારતનો સંદેશો પહોંચાડવાની તક છે. તમારી ડિજિટલ આવૃત્તિઓમાં એક વિશાળ સ્રોત બનાવવામાં આવી શકે છે. તમે જેટલાં મજબૂત કામ કરશો તેટલો દેશ આગળ વધશે. આ આત્મવિશ્વાસ સાથે, આપ સૌનો ખૂબ ખૂબ આભાર! અને મને પણ તમને બધાને મળવાની તક મળી.

મારી તમને સૌને ઘણી ઘણી શુભેચ્છાઓ! આભાર!

•

ગુજરાત સેમિકન્ડક્ટર ક્ષેત્રે આત્મનિર્ભર બની વડાપ્રધાન શ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદીના વિઝનને પરિપૂર્ણ કરશે - મુખ્યમંત્રી શ્રી ભૂપેન્દ્રભાઈ પટેલ

મુખ્યમંત્રી શ્રી ભૂપેન્દ્રભાઈ પટેલે સેમિકન્ડક્ટર ઇકોસિસ્ટમ વધુ સંગીન અને સુદૃઢ કરવાનું પ્રેરક આહ્વાન "ગુજરાત સેમિકનેક્ટ કોન્ફરન્સ-૨૦૨૪"નો ગાંધીનગરમાં પ્રારંભ કરાવતાં કર્યું હતું. તેમણે કહ્યું કે, વડાપ્રધાન શ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદીએ સેમિકન્ડક્ટર અને ઇલેક્ટ્રોનિક્સ મેન્યુફેક્ચરિંગમાં ભારતને ગ્લોબલ ડેસ્ટિનેશન બનાવવાનો સંકલ્પ કર્યો છે તેને સાકાર કરવામાં ગુજરાત પોતાનું યોગદાન આપવા તત્પર છે. રાજ્ય સરકારના સાયન્સ એન્ડ ટેક્નોલોજી વિભાગ દ્વારા ગાંધીનગરમાં મહાત્મા મંદિર ખાતે આ ગુજરાત સેમિકનેક્ટ કોન્ફરન્સનું એક દિવસીય આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. ગુજરાત સેમિકન્ડક્ટર પોલિસી (૨૦૨૨-૨૭) અને ગુજરાત ઇલેક્ટ્રોનિક્સ પોલિસી (૨૦૨૨-૨૮)ને અનુરૂપ ડોમેસ્ટિક સેમિકન્ડક્ટર ઇકોસિસ્ટમના વિકાસ તેમજ ભારત સરકારના સેમિકન્ડક્ટર પ્રોગ્રામને વેગ આપવાના ઉદ્દેશ્યથી આ કોન્ફરન્સનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું.

તેમણે જણાવ્યું કે, વડાપ્રધાન શ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદીની ત્રીજી ટર્મમાં ભારત વિશ્વની ત્રીજી મોટી આર્થિક તાકાત બનવાનું છે. વિકસિત ભારતના નિર્માણમાં આ સેમિકન્ડક્ટર સેક્ટર મહત્ત્વપૂર્ણ ભૂમિકા નિભાવશે. કોન્ફરન્સના આયોજનને રાઈટ જોબ એટ રાઈટ ટાઈમ ગણાવ્યાં હતાં. તેમણે ઉમેર્યું કે, વિશ્વને આજે રિલાયેબલ અને ટ્રસ્ટેડ ચિપ સપ્લાય ચેઇનની જરૂરત છે. આ દિશામાં આગળ વધતાં વડાપ્રધાનશ્રીએ સેમિકન્ડક્ટર સેક્ટરમાં ભારતને આત્મનિર્ભર બનાવવાની નેમ સાથે ઇન્ડિયા સેમિકન્ડક્ટર મિશન શરૂ કર્યું છે.

મુખ્યમંત્રીશ્રીએ જણાવ્યું કે, વડાપ્રધાનશ્રીના સંકલ્પો અને વિઝનને પાર પાડવામાં ગુજરાત હંમેશા અગ્રેસર રહ્યું છે. ગુજરાતે દેશભરનાં રાજ્યોમાં સૌપ્રથમ રહીને ૨૦૨૨માં ગુજરાત સેમિકન્ડક્ટર પોલિસી અમલી બનાવી છે. ધોલેરા પણ પ્રથમ ગ્રીનફિલ્ડ સ્માર્ટ સિટી બનવાનું છે અને રાજ્ય સરકારે સેમિકન્ડક્ટર અને ઇલેક્ટ્રોનિક્સ મેન્યુફેક્ચરિંગ માટે ધોલેરામાં પ્લગ એન્ડ પ્લે સુવિધા વિકસાવી છે એમ પણ શ્રી ભૂપેન્દ્રભાઈ પટેલે ઉમેર્યું હતું.

મુખ્યમંત્રીશ્રીએ આવનારા થોડા સમયમાં દેશની પહેલી સેમિકન્ડક્ટર ચિપ મેઇક ઇન ઇન્ડિયા અને આત્મનિર્ભર ભારતના પ્રતીક રૂપે ગુજરાતમાં નિર્માણ થશે તેવો વિશ્વાસ વ્યક્ત કર્યો હતો. દેશમાં સેમિકન્ડક્ટર સેક્ટરમાં ઇન્વેસ્ટમેન્ટ કરવા ઇચ્છુક રોકાણકારોમાંથી ૮૦ ટકાથી વધુ લોકો ગુજરાતમાં પોતાના યુનિટ્સ શરૂ કરવા ઉત્સુક છે તેની ભૂમિકા આપતાં મુખ્યમંત્રીશ્રીએ રાજ્ય સરકાર દ્વારા આવાં ઉદ્યોગોને જરૂરી મદદ અને સહયોગ મળી રહે તેવી નેમ દર્શાવી હતી.

મુખ્યમંત્રીશ્રીએ સેમિકન્ડક્ટર ઇન્ડસ્ટ્રીનો સૌથી વધુ લાભ યુવાઓને મળવાનો છે તેમ જણાવતાં કહ્યું કે, આ સેક્ટર અને તેને આનુષંગિક સેક્ટર્સમાં કૌશલ્યવિકાસ અને સ્ટાર્ટઅપ્સની નવી તકો અને અવસરો ખૂલી રહ્યા છે. ગુજરાત આ બધી વિશાળ સંભાવનાઓને ધ્યાનમાં રાખીને સેમિકન્ડક્ટર સેક્ટરમાં હાઈટેક મેન પાવર તૈયાર કરવાની દિશામાં તેજ ગતિએ આગળ વધી રહ્યું છે એમ પણ તેમણે ઉમેર્યું હતું.

ગુજરાત સરકારની ઇન્ડસ્ટ્રી ફ્રેન્ડલી નીતિઓના પરિણામે ગુજરાત આજે ભારતના સેમિકન્ડક્ટર હબ તરીકે ઊભરી રહ્યું છે. સેમિકન્ડક્ટર ઉદ્યોગ માટે જરૂરી તમામ સુવિધાઓ એક જ સ્થાને પૂરી પાડીને રાજ્ય સરકાર દ્વારા ધોલેરાને સેમિકોન હબ તરીકે વિકસાવવામાં આવી રહ્યું છે.

વડાપ્રધાન શ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદીના નેતૃત્વમાં કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા ઇન્ડિયન સેમિકન્ડક્ટર મિશન અંતર્ગત સેમિકન્ડક્ટર ક્ષેત્રે રોકાણ માટે અંદાજે ₹ ૭૬,૦૦૦ કરોડની સબસિડી જાહેર કરવામાં આવી છે તેમાં રાજ્ય સરકારો પણ પોતાનું પ્રદાન આપશે. ભવિષ્યમાં ગુજરાત સેમિકન્ડક્ટર ક્ષેત્રે આત્મનિર્ભર બની વડાપ્રધાન શ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદીના વિઝનને પરિપૂર્ણ કરશે.

વર્લ્ડ હેરિટેજ કમિટીના 46મા સત્રના ઉદ્‌ઘાટન સમયે પ્રધાનમંત્રી શ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદીનું સંબોધન

આપણો વિચાર છે – 'માતા ભૂમિઃ પુત્રોઽહમ્ પૃથીવ્યાઃ' આ પૃથ્વી આપણી માતા છે, આપણે તેના બાળકો છીએ - પ્રધાનમંત્રી શ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદી

આજે ભારત ગુરુ પૂર્ણિમાના પવિત્ર તહેવારની ઉજવણી કરી રહ્યું છે. સૌ પ્રથમ, હું તમને અને તમામ દેશવાસીઓને જ્ઞાન અને આધ્યાત્મિકતાના આ તહેવાર પર અભિનંદન આપું છું. આવાં મહત્ત્વના દિવસે 46મી વર્લ્ડ હેરિટેજ કમિટીની બેઠક શરૂ થઈ રહી છે. અને આ ઈવેન્ટ ભારતમાં પહેલીવાર આયોજિત થઈ રહી છે અને સ્વાભાવિક રીતે જ મારા સહિત તમામ દેશવાસીઓ તેનાથી ખૂબ જ ખુશ છે. હું આ પ્રસંગે વિશ્વભરના તમામ મહાનુભાવો અને મહેમાનોનું સ્વાગત કરું છું. ખાસ કરીને, હું યુનેસ્કોના મહાનિર્દેશક ઓડ્રી ઓઝુલેને પણ અભિનંદન આપું છું. મને વિશ્વાસ છે કે દરેક વૈશ્વિક ઈવેન્ટની જેમ આ ઈવેન્ટ પણ ભારતમાં સફળતાના નવા રેકોર્ડ બનાવશે.

ભારતની 350થી વધુ પ્રાચીન હેરિટેજ મૂર્તિઓને પાછી લાવ્યા છીએ

મિત્રો, તાજેતરમાં જ હું વિદેશથી પાછા લાવેલા પ્રાચીન વારસાનું પ્રદર્શન પણ જોઈ રહ્યો હતો. વર્ષોથી, અમે ભારતની 350થી વધુ પ્રાચીન હેરિટેજ મૂર્તિઓને પાછી લાવ્યા છીએ. પ્રાચીન વારસાનું વળતર વૈશ્વિક ઉદારતા અને ઇતિહાસ પ્રત્યેના આદરને પ્રતિબિંબિત કરે છે. અહીંનું ઇમર્સિવ પ્રદર્શન પણ પોતાનામાં એક અદ્‌ભુત અનુભવ છે. જેમ જેમ ટેક્નોલોજીનો વિકાસ થતો જાય છે તેમ તેમ આ ક્ષેત્રમાં સંશોધન અને પર્યટન માટે પણ અપાર સંભાવનાઓ ઊભી થઈ રહી છે.

મિત્રો, વર્લ્ડ હેરિટેજ કમિટીનો આ કાર્યક્રમ ભારત માટે ગૌરવપૂર્ણ સિદ્ધિ છે. મને કહેવામાં આવ્યું છે કે આપણા ઉત્તર પૂર્વ ભારતના ઐતિહાસિક 'મોઈદમ'ને યુનેસ્કોની વર્લ્ડ હેરિટેજ લિસ્ટમાં સામેલ કરવાની દરખાસ્ત છે. આ ભારતનું 43મું વિશ્વ ધરોહર સ્થળ હશે અને ઉત્તર પૂર્વ ભારતનું પ્રથમ વારસો સ્થળ હશે, જેને સાંસ્કૃતિક વિશ્વ ધરોહરનો દરજ્જો મળી રહ્યો છે. મોઈદમ તેની વિશેષતાઓને કારણે ખૂબ જ ખાસ છે. હું માનું છું કે વર્લ્ડ હેરિટેજ લિસ્ટમાં આવ્યા પછી તેમની લોકપ્રિયતામાં વધુ વધારો થશે અને વિશ્વ પ્રત્યે તેમનું આકર્ષણ વધશે.

મિત્રો, ગુજરાત રાજ્ય જ્યાંથી હું આવું છું, ત્યાં ધોળાવીરા અને લોથલ જેવી જગ્યાઓ છે. 3000 અને 1500 BCE વચ્ચે ધોળાવીરામાં જે પ્રકારનું શહેરી આયોજન અસ્તિત્વમાં હતું. જે પ્રકારની જળ વ્યવસ્થાપન પ્રણાલી અને વ્યવસ્થાઓ અસ્તિત્વમાં હતી. તે 21મી સદીમાં પણ નિષ્ણાતોને આશ્ચર્યચકિત કરે છે. લોથલમાં પણ કિલ્લા અને

નીચાણવાળા નગરનું આયોજન. શેરીઓ અને ગટરોની વ્યવસ્થા. આ તે પ્રાચીન સભ્યતાનું આધુનિક સ્તર દર્શાવે છે.

ભારત અને ભારતીય સંસ્કૃતિનો ઈતિહાસ ઈતિહાસની સામાન્ય સમજ કરતાં ઘણો પ્રાચીન અને વ્યાપક છે

મિત્રો, ભારત અને ભારતીય સંસ્કૃતિનો ઇતિહાસ ઇતિહાસની સામાન્ય સમજ કરતાં ઘણો પ્રાચીન અને વ્યાપક છે. તેથી જ, જેમ જેમ નવાં તથ્યો પ્રકાશમાં આવી રહ્યાં છે. જેમ જેમ ઇતિહાસની વૈજ્ઞાનિક ચકાસણી થઈ રહી છે. આપણે ભૂતકાળને જોવાનો નવો દૃષ્ટિકોણ વિકસાવવો પડશે. અહીં હાજર વિશ્વ નિષ્ણાતોએ ઉત્તર પ્રદેશના સિનૌલીમાં મળેલા પુરાવા વિશે જાણવું જ જોઈએ. સિનૌલીનાં તારણો તામ્રયુગનાં છે. પરંતુ, આ સિંધુ ખીણની સંસ્કૃતિને બદલે વૈદિક સંસ્કૃતિને અનુરૂપ છે. 2018માં, ત્યાંથી 4 હજાર વર્ષ જૂનો રથ મળ્યો હતો, તે 'ઘોડાથી ચાલતો' હતો. આ સંશોધન, આ નવાં તથ્યો દર્શાવે છે કે ભારતને જાણવા માટે, ખ્યાલોથી મુક્ત નવી વિચારસરણીની જરૂર છે. હું તમને બધાને આહ્વાન કરું છું કે તમે નવાં તથ્યોના પ્રકાશમાં વિકસિત થઈ રહેલા ઇતિહાસની નવી સમજનો એક ભાગ બનો અને તેને આગળ લઈ જાઓ.

વારસાને લઈને ભારતના સંકલ્પમાં સમગ્ર માનવતાની સેવાની ભાવના સામેલ છે

મિત્રો, વિશ્વએ એવો સમયગાળો પણ જોયો છે જ્યારે વિકાસની દોડમાં વારસાની અવગણના થવા લાગી. પરંતુ, આજનો યુગ વધુ જાગૃત છે. ભારત પાસે વિઝન છે – વિકાસની સાથે સાથે વિરાસત પણ! છેલ્લાં 10 વર્ષોમાં, એક તરફ, ભારતે આધુનિક વિકાસના નવા આયામોને સ્પર્શ કર્યો છે, તો બીજી તરફ તેણે 'વારસા પર ગર્વ' કરવાનો સંકલ્પ પણ લીધો છે. અમે વારસાના સંરક્ષણ માટે અભૂતપૂર્વ પગલાં લીધાં છે. કાશીમાં વિશ્વનાથ કોરિડોર હોય, અયોધ્યામાં રામમંદિરનું નિર્માણ હોય, પ્રાચીન નાલંદા વિશ્વવિદ્યાલયના આધુનિક કેમ્પસનું નિર્માણ હોય, આવાં અનેક કાર્યો દેશના ખૂણે-ખૂણે થઈ રહ્યાં છે. વારસાને લઈને ભારતના સંકલ્પમાં સમગ્ર માનવતાની સેવાની ભાવના સામેલ છે. ભારતીય સંસ્કૃતિ પોતાના વિશે નહીં પણ પોતાના વિશે વાત કરે છે. ભારતની અનુભૂતિ છે- હું નહીં, બલ્કે આપણે! આ વિચારને ધ્યાનમાં રાખીને ભારતે હંમેશા વિશ્વના કલ્યાણ માટે ભાગીદાર બનવાનો પ્રયાસ કર્યો છે.

એક પૃથ્વી, એક પરિવાર, એક ભવિષ્ય

આજે સમગ્ર વિશ્વ આંતરરાષ્ટ્રીય યોગ દિવસની ઉજવણી કરે છે. આજે સમગ્ર વિશ્વ આયુર્વેદ વિજ્ઞાનનો લાભ મેળવી રહ્યું છે. આ યોગ, આ આયુર્વેદ. આ ભારતનો વૈજ્ઞાનિક વારસો છે. ગયા વર્ષે અમે G-20 સમિટનું પણ આયોજન કર્યું હતું. આ સમિટની થીમ 'એક પૃથ્વી, એક પરિવાર, એક ભવિષ્ય' હતી. આપણને આ પ્રેરણા ક્યાંથી મળી? અમને તેની પ્રેરણા 'વસુધૈવ કુટુંબકમ્'ના વિચારમાંથી મળી છે. ભારત ખોરાક અને પાણીની કટોકટી જેવા પડકારો માટે બાજરીને પ્રોત્સાહન આપી રહ્યું છે. અમારો વિચાર છે – 'માતા ભૂમિઃ પુત્રોઽહમ્ પૃથિવ્યાઃ', એટલે કે આ પૃથ્વી આપણી માતા છે, આપણે તેના બાળકો છીએ. આ વિચારને ધ્યાનમાં રાખીને, આજે ભારત ઇન્ટરનેશનલ સોલર એલાયન્સ અને મિશન લાઇફ જેવા સોલ્યુશન્સ પ્રદાન કરી રહ્યું છે.

મિત્રો, ભારત પણ વૈશ્વિક વારસાના આ સંરક્ષણને પોતાની જવાબદારી માને છે. એટલા માટે ભારતીય વારસાની સાથે અમે ગ્લોબલ સાઉથના દેશોમાં હેરિટેજ સંરક્ષણને પણ સમર્થન આપી રહ્યા છીએ. કંબોડિયાના અંગકોરવાટ, વિયેતનામનાં ચામ મંદિરો, મ્યાનમારના બાગાનમાં સ્તૂપ, ભારત આવાં અનેક વારસાના સંરક્ષણમાં મદદ કરી રહ્યું છે. અને આ દિશામાં આજે હું બીજી એક મહત્ત્વપૂર્ણ જાહેરાત કરી રહ્યો છું. યુનેસ્કો વર્લ્ડ હેરિટેજ સેન્ટર માટે ભારત 1 મિલિયન ડોલરનું યોગદાન આપશે. આ ગ્રાન્ટનો ઉપયોગ ક્ષમતાનિર્માણ, ટેકનિકલ સહાય અને વર્લ્ડ હેરિટેજ સાઇટ્સના સંરક્ષણમાં કરવામાં આવશે. ખાસ કરીને આ નાણાં ગ્લોબલ સાઉથના દેશોને ઉપયોગી થશે. ભારતમાં યુવા વ્યાવસાયિકો માટે વર્લ્ડ હેરિટેજ મેનેજમેન્ટમાં પ્રમાણપત્ર કાર્યક્રમ પણ શરૂ કરવામાં આવ્યો છે. હું માનું છું કે સાંસ્કૃતિક અને સર્જનાત્મક ઉદ્યોગ વૈશ્વિક વૃદ્ધિમાં એક મોટું પરિબળ બનશે.

કેન્દ્રની ભાજપ સરકારની ઉપલબ્ધિઓ

છેલ્લા એક દાયકામાં ભારતમાં એલપીજી ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચરમાં અસાધારણ વૃદ્ધિ થઈ રહી છે ભારતમાં એલપીજીનો ભાવ સૌથી ઓછો

ભારત હવે વૈશ્વિક સ્તરે સૌથી વધુ મજબૂત એલપીજી સપ્લાય ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર ધરાવે છે. એપ્રિલ 2014 પહેલાં, લગભગ **45 ટકા** ભારતીય પરિવારો પાસે રસોઈ માટે સ્વચ્છ ઈંધણ ઉપલબ્ધ ન હતું અને તેઓ ગાયનું છાણ, બાયોમાસ, લાકડાં વગેરે જેવા પરંપરાગત ઈંધણ પર નિર્ભર રહેવા માટે બંધાયેલા હતા.

ભારત તેના ઘરેલુ એલપીજી વપરાશના **60 ટકાથી** વધુની આયાત કરે છે. દેશમાં એલપીજીની કિંમતો આંતરરાષ્ટ્રીય બજારમાં તેની કિંમત સાથે જોડાયેલી છે. સરકાર ઘરેલું એલપીજી માટે ગ્રાહકને અસરકારક ભાવમાં ફેરફાર કરવાનું ચાલુ રાખે છે. 2020-21થી 2022-23ના સમયગાળા દરમિયાન, સરેરાશ સાઉદી સીપી (એલપીજી કિંમતો માટે આંતરરાષ્ટ્રીય બેંચમાર્ક) **415 ડોલર** પ્રતિ એમટીથી વધીને **712 ડોલર** પ્રતિ એમટી થઈ ગઈ છે.

જોકે આંતરરાષ્ટ્રીય કિંમતોમાં થયેલો વધારો સંપૂર્ણપણે ગ્રાહકોને આપવામાં આવ્યો ન હતો. સરકારે 30 ઓગસ્ટ, 2023થી ઘરેલુ એલપીજીની અસરકારક કિંમતમાં 14.2 **કિલોગ્રામ** એલપીજી સિલિન્ડર દીઠ **રૂ. 200**નો ઘટાડો કર્યો છે. 'પહેલ' યોજના હેઠળ, ઘરેલું એલપીજી સિલિન્ડરોને સબસિડી વિનાની કિંમતે વેચવામાં આવે છે અને ગ્રાહકોને લાગુ પડતી સબસિડી સીધી તેમના બેંક ખાતામાં ટ્રાન્સફર કરવામાં આવે છે. ગ્રાહકોને બેંક ખાતાંઓમાં સીધી સબસિડી ઉપરાંત, ઓએમસીને સ્થાનિક એલપીજી ગ્રાહકોને ઊંચા આંતરરાષ્ટ્રીય ભાવો ન આપવાને કારણે તેમને સહન કરવો પડ્યો હતો તે ઓછી વસૂલાતને પહોંચી વળવા માટે ભારત સરકાર દ્વારા નાણાકીય વર્ષ 2022-23 માં **રૂ. 22,000 કરોડ** નું વળતર પણ આપવામાં આવ્યું છે.

21 મે, 2022થી શરૂ થયેલી આ તારીખથી સરકાર પ્રધાનમંત્રી ઉજ્જવલા યોજના (પીએમયુવાય) ના લાભાર્થીઓ માટે વર્ષ 2022-23 અને 2023-24 માટે દર વર્ષે 12 રિફિલ માટે દર **14.2 કિલોગ્રામ** એલપીજી સિલિન્ડર દીઠ **રૂ. 200**ની લક્ષ્યાંકિત સબસિડી માટે અંદાજપત્રીય સહાય પ્રદાન કરે છે. તદુપરાંત, 5 ઓક્ટોબર, 2023 થી, તમામ પ્રધાનમંત્રી ઉજ્જવલા યોજના (પીએમયુવાય) લાભાર્થીઓ માટે લક્ષિત સબસિડી વધારીને **14.2 કિલો** એલપીજી સિલિન્ડર દીઠ **રૂ. 300** કરવામાં આવી છે.

દિલ્હી ખાતે ઘરેલુ એલપીજીની વર્તમાન આરએસપી **803 રૂપિયા** પ્રતિ **14.2** કિલોગ્રામ સિલિન્ડર છે. પ્રતિ સિલિન્ડર **રૂ. 300**ની લક્ષ્યાંકિત સબસિડી (અને તે જ પ્રમાણમાં **5 કિલો** સિલિન્ડર માટે નિર્ધારિત) સાથે, પીએમયુવાય (PMUY) ઉપભોક્તાઓ માટે હાલમાં 14.2 કિલોના (દિલ્હી ખાતે) સિલિન્ડર દીઠ **રૂ. 503** છે.

તાજેતરના ઘટાડાના રાઉન્ડ પછી, ભારતમાં રાંધણ ગેસના ભાવ વૈશ્વિક સ્તરે સૌથી નીચામાંના એક છે, અને મોટાં ભાગના એલપીજી ઉત્પાદક દેશોની તુલનામાં પણ ઓછું છે.

પ્રધાનમંત્રી ઉજ્જવલા યોજના (પીએમયુવાય)ની શરૂઆત મે,

2016માં થઈ હતી, જેનો ઉદ્દેશ નિર્ધારિત માપદંડો અનુસાર દેશમાં ગરીબ પરિવારોને સ્વચ્છ રાંધણ ઈંધણ પ્રદાન કરવાનો છે. પીએમયુવાય હેઠળ ગરીબ પરિવારોની પુખ્ત વયની મહિલાઓને ડિપોઝિટ ફ્રી એલપીજી કનેક્શન પ્રદાન કરવામાં આવે છે. પીએમયુવાય લાભાર્થીઓના એલપીજી વપરાશ પર નિયમિત ધોરણે નજર રાખવામાં આવે છે. ઘરગથ્થું એલપીજીનો વપરાશ કેટલાંક પરિબળો પર આધાર રાખે છે, જેમ કે ખાદ્ય પદાર્થોની આદતો, ઘરનું કદ, રાંધવાની ટેવો, કિંમત, વૈકલ્પિક ઈંધણોની ઉપલબ્ધતા વગેરે. છેલ્લાં ત્રણ વર્ષમાં જ પીએમયુવાય લાભાર્થીઓ દ્વારા **105 કરોડ**થી વધારે રિફિલ લેવામાં આવી છે. પીએમયુવાય લાભાર્થીઓનો માથાદીઠ વપરાશ (દર વર્ષે લેવામાં આવતા **14.2 કિલો** એલપીજી સિલિન્ડરની સંખ્યાના સંદર્ભમાં) **3.01** (નાણાકીય વર્ષ 2019-20)થી વધીને **3.95** (નાણાકીય વર્ષ 2023-24) થઈ ગયો છે. ઉપરાંત, સરકારે એલપીજીના વપરાશને પ્રોત્સાહન આપવા માટે કેટલાંક પગલાં લીધાં છે, જેમાં પીએમયુવાય લાભાર્થીઓ માટે 12 રિફિલ / વર્ષ સુધી દર **14.2 કિલો** રિફિલ દીઠ **રૂ. 300/-**ની લક્ષિત સબસિડી, 5 કિલો ડબલ બોટલ કનેક્શન (ડીબીસી)નો વિકલ્પ, **14.2 કિલો**થી **5 કિલો** વિનિમય વિકલ્પ, એપ્રિલ 2020 થી ડિસેમ્બર 2020 સુધી પ્રધાનમંત્રી ગરીબ કલ્યાણ પેકેજ હેઠળ પીએમયુવાય લાભાર્થીઓને 3 ફ્રી રિફિલ સુધીનો વિકલ્પ વગેરે સામેલ છે.

ઈન્ડિયન ઓઈલ કોર્પોરેશન લિમિટેડ દ્વારા હાઈડ્રોજન બસ ભારતીય નૌકાદળને સોંપવામાં આવી

GOIની ગ્રીન પહેલ અને નેશનલ ગ્રીન હાઈડ્રોજન મિશનના આશ્રય હેઠળ, ભારતીય નૌકાદળ અને ઇન્ડિયન ઓઈલ કોર્પોરેશન લિમિટેડના સહયોગી પ્રયાસને પરિણામે IOCL દ્વારા ભારતીય નૌકાદળને ટ્રાયલ અને પ્રદર્શન પરીક્ષણ માટે એક હાઈડ્રોજન ફ્યુઅલ સેલ બસ સોંપવામાં આવી છે. આને વિકાસ અને પર્યાવરણીય સંરક્ષણ માટે રાષ્ટ્રની પ્રતિબદ્ધતા તરફ એક મહત્ત્વપૂર્ણ પગલું માનવામાં આવે છે. સ્વચ્છ ઈંધણ તરીકે હાઇડ્રોજનની સંભવિતતાનો ઉપયોગ કરીને, ભારતીય નૌકાદળ સશસ્ત્ર દળોમાં ટકાઉ પરિવહનને અપનાવવાના નવા યુગ માટે માર્ગ મોકળો કરી રહ્યું છે. આજે અનાવરણ કરાયેલ હાઇડ્રોજન સંચાલિત બસ IOCL અને ભારતીય નૌકાદળ દ્વારા કાર્બન ફૂટપ્રિન્ટ ઘટાડવા, હવાની ગુણવત્તા સુધારવા અને રાષ્ટ્રીય પર્યાવરણીય લક્ષ્યોને હાંસલ કરવાના સામૂહિક પ્રયાસોનું પ્રતિનિધિત્વ કરે છે .

IOCL અને ભારતીય નૌકાદળ વચ્ચે એક MOU પર હસ્તાક્ષર કરવામાં આવ્યા છે, જે હેઠળ IOCL એ ભારતીય નૌકાદળને ચલાવવા અને અજમાયશ હેતુઓ માટે હાઇડ્રોજન ફ્યુઅલ સેલ બસ પ્રદાન કરવાનું હાથ ધર્યું છે. ભારતીય નૌકાદળ દ્વારા બસનું સંચાલન જાહેર પરિવહન એપ્લિકેશન માટે ફ્યુઅલ સેલ બસની કામગીરી, ટકાઉપણું અને ઓપરેશનલ વિશ્વસનીયતાના સંદર્ભમાં વ્યાપક અભ્યાસને સરળ બનાવશે. આ હાઇડ્રોજન-સંચાલિત બસને સોંપવી એ નવીન ઉકેલોને અપનાવવાના નિર્ધારનું પ્રતીક છે જે આબોહવા પરિવર્તન અને ઊર્જા સુરક્ષાના મહત્ત્વના પડકારોનો સામનો કરે છે.

ઉચ્ચ શિક્ષણમાં કુલ નોંધણી નાણાકીય વર્ષ 222 માં વધીને લગભગ 4.33 કરોડ થઈ ગઈ છે, જે નાણાકીય વર્ષ 2015થી 3.42 કરોડ હતી, જે નાણાકીય વર્ષ 2015થી 26.5%નો વધારો દર્શાવે છે

યુનિવર્સિટીઓ અને અન્ય સંસ્થાઓમાં સ્તર આધારિત અને પોસ્ટ-સ્કૂલ લર્નિંગનો સમાવેશ કરતા ઉચ્ચ શિક્ષણ ક્ષેત્રે છેલ્લાં આઠ વર્ષમાં 'નોંધણી ઇક્વિટી' વધવા સાથે કુલ નોંધણીમાં વેગ જોવા મળ્યો છે. ઓલ ઈન્ડિયા સર્વે ઓન હાયર એજ્યુકેશન (AISHE) 2021-22 મુજબ, ઉચ્ચ શિક્ષણમાં કુલ નોંધણી FY22માં લગભગ **4.33 કરોડ** થઈ છે જે FY21માં **4.14 કરોડ** અને FY15માં **3.42 કરોડ** હતી (FY15થી **26.5 ટકા**નો વધારો), જણાવ્યું હતું. કેન્દ્રીય નાણાં અને કોર્પોરેટ બાબતોના મંત્રી શ્રીમતી નિર્મલા સીતારમણ દ્વારા સંસદમાં આર્થિક સર્વેક્ષણ 2023-24 રજૂ કરવામાં આવ્યું હતું.

ઉચ્ચ શિક્ષણમાં વધતી સમાનતા : સર્વેક્ષણમાં જણાવાયું હતું કે ઉચ્ચ શિક્ષણમાં નોંધણીમાં વધારો એસસી, એસટી અને ઓબીસી જેવા વંચિત વર્ગો દ્વારા કરવામાં આવ્યો છે, જેમાં તમામ વર્ગોમાં મહિલાઓની નોંધણીમાં ઝડપી વૃદ્ધિ થઈ છે. ઉચ્ચ શિક્ષણમાં મહિલાઓની નોંધણી નાણાકીય વર્ષ 2022માં વધીને **2.07 કરોડ** થઈ છે, જે નાણાકીય વર્ષ 2015માં **1.57 કરોડ** હતી, એટલે કે **31.6 ટકા**નો વધારો થયો છે. ઉચ્ચ શિક્ષણમાં વધતી સમાનતા એ અત્યાર સુધીના પછાત વર્ગો માટે રોજગારની વધુ સારી તકો સૂચવે છે.

સંશોધન અને વિકાસમાં ભારત આગળ વધી રહ્યું છે : સર્વેક્ષણમાં જણાવવામાં આવ્યું હતું કે, ભારત સંશોધન અને વિકાસમાં ઝડપથી પ્રગતિ કરી રહ્યું છે, નાણાકીય વર્ષ 2020માં **25,000 પેટન્ટ** અનુદાનની સરખામણીમાં નાણાકીય વર્ષ 2024માં આશરે **1,00,000 પેટન્ટ** મંજૂર કરવામાં આવી છે.

ડબ્લ્યુઆઇપીઓના જણાવ્યા અનુસાર, 2022માં પેટન્ટ ફાઇલિંગમાં ભારતમાં સૌથી વધુ વૃદ્ધિ (31.6%) જોવા મળી હતી. જીઆઈઆઈ (2023) મુજબ, ભારતે ગ્લોબલ ઇનોવેશન ઇન્ડેક્સ (જીઆઈઆઈ) માં તેનો ક્રમ સતત સુધારો કર્યો છે, જે 2015માં **81મા સ્થાને** હતો તે 2023માં **40મા ક્રમે** આવી ગયો છે.

માનવ સંસાધનની વાત કરીએ તો ભારતમાં પીએચડીની કુલ નોંધણી નાણાકીય વર્ષ 2015 (**1.17 લાખ**)થી નાણાકીય વર્ષ 2022માં વધીને 81.2 ટકા (**2.13 લાખ**) થઈ ગઈ છે. દેશમાં સંશોધન અને વિકાસ (જીઈઆરડી) પરનો કુલ ખર્ચ વર્ષોથી સતત વધી રહ્યો છે અને નાણાકીય વર્ષ 2011માં **રૂ. 60,196.8 કરોડ**થી બમણાથી વધુ વધીને નાણાકીય વર્ષ 2021માં **રૂ. 1,27,381 કરોડ** થયો છે. ઉચ્ચ ગુણવત્તાયુક્ત સંશોધનમાં ભારતના આરોહણના ચિહ્ન તરીકે, દેશ નેચર્સ ઇન્ડેક્સ 2023માં ઓસ્ટ્રેલિયા અને સ્વિટ્ઝર્લેન્ડને પાછળ છોડીને 9માં ક્રમે પહોંચી ગયો છે. ઉચ્ચ ગુણવત્તાયુક્ત સંશોધન લેખોમાં ભારતનો હિસ્સો (ટકાવારીની નહીં પણ સંપૂર્ણ સંખ્યાની દૃષ્ટિએ માપવામાં આવે છે) છેલ્લા ચાર વર્ષમાં **44 ટકા** વધ્યો છે, એટલે કે, 2019માં **1039.7**થી વધીને 2023માં **1494.7** થયો છે.

સરકારે તાજેતરમાં પીએચડી અને પોસ્ટ-ડોક્ટરલ રિસર્ચ કરનારા વિદ્યાર્થીઓ માટે સ્કોલરશિપ વધારવાનો નિર્ણય લીધો છે. આ ઉપરાંત ભારતે વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજી વિભાગ (અનુસંધાન નેશનલ રિસર્ચ ફાઉન્ડેશન એક્ટ, 2023 એક્ટ હેઠળ) દ્વારા સંચાલિત 'અનુસંધાન' નામનું પોતાનું નેશનલ રિસર્ચ ફાઉન્ડેશન ફાઉન્ડેશન શરૂ કર્યું છે. આ ફાઉન્ડેશન એક સર્વોચ્ચ સંસ્થા તરીકે કામ કરશે, જેનો ઉદ્દેશ આરએન્ડડી ઇકોસિસ્ટમને મજબૂત અને પ્રોત્સાહન આપવાનો છે. નાણાકીય વર્ષ 2025ના વચગાળાના બજેટમાં સરકારે "જય જવાન, જય કિસાન, જય વિજ્ઞાન, જય અનુસંધાન"ના સૂત્રને અપનાવીને દેશમાં સંશોધન અને નવીનીકરણ માટે **1 લાખ કરોડ** રૂપિયાના ભંડોળની પણ જાહેરાત કરી હતી.

ભારતમાં ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર વિસ્તરણ તાજેતરનાં વર્ષોમાં નોંધપાત્ર વૃદ્ધિ દર્શાવે છે

કેન્દ્રીય નાણાં અને કોર્પોરેટ બાબતોના મંત્રી શ્રીમતી નિર્મલા સીતારમણે સંસદમાં રજૂ કરેલા આર્થિક સર્વેક્ષણ 2023-24માં જણાવવામાં આવ્યું છે કે, છેલ્લાં પાંચ વર્ષમાં જાહેર રોકાણમાં વધારો થવાથી ભારતમાં સ્વચ્છતા અને પાણી પુરવઠા સહિત ભૌતિક અને ડિજિટલ કનેક્ટિવિટી અને સામાજિક માળખાગત સુવિધાઓમાં નોંધપાત્ર વિસ્તરણ થયું છે, જે લોકોનાં જીવનની ગુણવત્તા સુધારવામાં મદદ કરે છે. આ સર્વેક્ષણમાં નોંધવામાં આવ્યું છે કે, અર્થતંત્રમાં રોગચાળા-પ્રેરિત મંદીને દૂર કરવા માટે કેન્દ્ર સરકારે શરૂ કરેલા પ્રતિભાવોમાં સૌથી મહત્ત્વની બાબત મૂડીગત ખર્ચમાં વધારો છે, જેનો ઉદ્દેશ ખાસ કરીને ઉચ્ચ ગુણવત્તાયુક્ત ભૌતિક અને સામાજિક માળખાગત સુવિધાઓનું સર્જન કરવાનો છે. છેલ્લાં પાંચ વર્ષમાં આ ગતિને જાળવી રાખતાં સર્વેક્ષણમાં કહેવામાં આવ્યું છે કે, નાણાકીય વર્ષ 2020ના સ્તરની તુલનામાં નાણાકીય વર્ષ 2024માં સરકારના મૂડી ખર્ચમાં લગભગ ત્રણ ગણો વધારો જોવા મળ્યો છે. તેમાં ઉમેરવામાં આવ્યું છે કે આ સ્ટેપ-અપના મુખ્ય લાભાર્થીઓ રસ્તાઓ અને રેલવે જેવી મુખ્ય પાયાની સંપત્તિ છે.

રોડ ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર : આર્થિક સર્વેક્ષણમાં જણાવવામાં આવ્યું છે કે વ્યૂહાત્મક આયોજન અને જાહેર

રોકાણમાં પગલાં લેવાને પરિણામે રોડ નેટવર્ક સિસ્ટમને સ્થિતિસ્થાપક અને કાર્યક્ષમ માળખામાં અપગ્રેડ કરવામાં આવી છે. સરકાર અને ખાનગી ક્ષેત્રનું મૂડીરોકાણ નાણાકીય વર્ષ 2015માં **0.4 ટકા**થી વધીને નાણાકીય વર્ષ 2024માં જીડીપીના લગભગ **1.0 ટકા** (આશરે રૂા. 3.01 લાખ કરોડ) થયું છે. આ ક્ષેત્રએ નાણાકીય વર્ષ 2024માં અત્યાર સુધીનું સૌથી વધુ ખાનગી રોકાણ આકર્ષ્યું છે, કારણ કે ખાનગી ક્ષેત્ર અનુકૂળ નીતિગત વાતાવરણ પર મૂડીરોકાણ કરે છે, એમ સર્વેક્ષણમાં જણાવાયું છે.

રાષ્ટ્રીય ધોરીમાર્ગોના વિકાસમાં નોંધપાત્ર પ્રગતિનો ઉલ્લેખ કરતાં સર્વેક્ષણ કહે છે કે, છેલ્લાં દસ વર્ષમાં રાષ્ટ્રીય ધોરીમાર્ગોના વિકાસમાં 2014થી 2024 સુધીમાં **1.6** ગણો વધારો થયો છે. તેમાં જણાવાયું છે કે ભારતમાલા પરિયોજનાએ રાષ્ટ્રીય ધોરીમાર્ગ નેટવર્કમાં નોંધપાત્ર વિસ્તરણ કર્યું છે, જેણે 2014થી 2024 ની વચ્ચે હાઈ-સ્પીડ કોરિડોરની લંબાઈમાં **12** ગણો અને 4-લેન રસ્તાઓની લંબાઈમાં **2.6** ગણો વધારો કર્યો છે. વધુમાં, સર્વેક્ષણ નોંધે છે કે કોરિડોર-આધારિત રાષ્ટ્રીય ધોરીમાર્ગ વિકાસ અભિગમ દ્વારા વ્યવસ્થિત દબાણને કારણે હાઈવેના નિર્માણની કાર્યક્ષમતામાં સુધારો થયો છે. તેમાં જણાવવામાં આવ્યું છે કે, રાષ્ટ્રીય રાજમાર્ગના નિર્માણની સરેરાશ ગતિ નાણાકીય વર્ષ 2014માં **11.7 કિલોમીટર** પ્રતિ દિવસથી વધીને **3** ગણી વધીને નાણાકીય વર્ષ 2024 સુધીમાં **34 કિમી** પ્રતિ દિવસ થઈ ગઈ છે. સર્વેક્ષણમાં જણાવવામાં આવ્યું છે કે, એનએચ નેટવર્કમાં નોંધપાત્ર સુધારાને કારણે લોજિસ્ટિક્સ કાર્યક્ષમતામાં નોંધપાત્ર પ્રગતિ થઈ છે, જેનો પુરાવો વિશ્વ બેંકનાં 'લોજિસ્ટિક્સ પર્ફોર્મન્સ ઇન્ડેક્સ'માં ભારતનાં રેન્કિંગમાં સતત વધારો થઈ રહ્યો છે, જે વર્ષ 2014માં 54 અને વર્ષ 2018માં 44થી વધીને વર્ષ 2023માં 38 થઈ ગયો છે.

લોજિસ્ટિક કાર્યદક્ષતા વધારવા માટે આર્થિક સમીક્ષામાં ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે કે, માર્ગ પરિવહન અને રાજમાર્ગ મંત્રાલય (એમઓઆરટીએન્ડએચ) એ મલ્ટિ-મોડલ લોજિસ્ટિક્સ પાર્ક્સ (એમએમએલપી) સમર્પિત કર્યા છે. તેમાં કહેવામાં આવ્યું છે કે નાણાકીય વર્ષ 24 સુધીમાં કુલ છ મલ્ટિમોડલ લોજિસ્ટિક્સ પાર્ક્સ (એમએમએલપી) આપવામાં આવ્યા છે, અને નાણાકીય વર્ષ 24માં સમર્પિત મલ્ટિમોડલ લોજિસ્ટિક્સ પાર્ક્સ (એમએમએલપી) માટે **રૂા. 2,505** કરોડ આપવામાં આવ્યા છે.

રેલવેનું ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર : આર્થિક સર્વે 2023-24 અનુસાર, ભારતીય રેલવે, 68,584 રૂટ કિમી (31 માર્ચ 2024 સુધી) અને **12.54 લાખ** કર્મચારીઓ (1 એપ્રિલ 2024 સુધી) સાથે, સિંગલ મેનેજમેન્ટ હેઠળ વિશ્વનું ચોથું સૌથી મોટું નેટવર્ક છે. સર્વેમાં જણાવાયું છે કે નવી લાઇન્સના નિર્માણ, ગેજ કન્વર્ઝન અને ડબલિંગમાં નોંધપાત્ર રોકાણ સાથે છેલ્લા 5 વર્ષમાં (નાણાકીય વર્ષ 2024 માં **રૂા. 2.62 લાખ કરોડ**) રેલવે પરના મૂડીખર્ચમાં 77 ટકાનો વધારો થયો છે.

રેલવેએ નાણાકીય વર્ષ 2024માં લોકોમોટિવ્સ અને વેગન બંને માટે અત્યાર સુધીનું સૌથી વધુ ઉત્પાદન હાંસલ કર્યું છે. સર્વેમાં જણાવાયું છે કે માર્ચ 2024 સુધીમાં વંદે ભારતની ૫૧ જોડીઓ રજૂ કરવામાં આવી છે. ઇન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચરમાં વૃદ્ધિની ઝડપી ગતિ એ છે કે નાણાકીય ફાળવણીમાં નોંધપાત્ર વધારો થયો છે, જેમાં નજીકના પ્રોજેક્ટ મોનિટરિંગ અને ઝડપી જમીન સંપાદન અને મંજૂરીઓ માટે હિતધારકો સાથે નિયમિત ફોલો-અપ કરવામાં આવ્યું છે, એમ સર્વેએ નોંધ્યું છે.

સર્વેક્ષણમાં રેલવે સ્ટેશનો અને ટ્રેનોની આસપાસ સ્વચ્છ વાતાવરણ પ્રદાન કરવા માટે રેલવે દ્વારા હાથ ધરવામાં આવેલી પહેલોનો પણ ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે, જેમ કે પરંપરાગત શૌચાલયોના સ્થાને કોચ પર બાયો-ટોઇલેટ્સ બનાવવામાં આવે છે, જે સ્વચ્છ ટ્રેક તરફ દોરી જાય છે, બાયો-ડિગ્રેડેબલ /નોન-બાયો-ડિગ્રેડેબલ કચરાને અલગ પાડે છે, ઘન કચરાનું વ્યવસ્થાપન કરે છે અને સિંગલ યુઝ પ્લાસ્ટિકના ઉપયોગને નિરુત્સાહિત કરે છે.

આર્થિક સર્વેક્ષણ 2023-24 અનુસાર, રેલવે માટે મુખ્ય ધ્યાન કેન્દ્રિત ક્ષેત્રોમાં ઝડપથી ક્ષમતા વધારવા, રોલિંગ સ્ટોક અને જાળવણીનું આધુનિકીકરણ, સેવાઓની ગુણવત્તામાં સુધારો અને ઊર્જા કાર્યક્ષમતાનો સમાવેશ થાય છે. તેને અનુલક્ષીને સર્વેમાં જણાવાયું છે કે ડેડિકેટેડ ફ્રેઇટ કોરિડોર, હાઇ-સ્પીડ રેલ, વંદે ભારત, અમૃત ભારત એક્સપ્રેસ, આસ્થા સ્પેશિયલ ટ્રેન્સ, ઉચ્ચ-ક્ષમતાવાળા રોલિંગ સ્ટોક અને લાસ્ટ માઇલ રેલ લિંકેજ જેવા

આધુનિક પેસેન્જર સેવાઓ જેવા ક્ષેત્રોમાં રોકાણને પ્રાધાન્ય આપવામાં આવે છે. ત્રણ મુખ્ય કોરિડોર માટેના પ્રોજેક્ટ્સ એટલે કે (1) હાઈ-ટ્રાફિક ડેન્સિટી કોરિડોર, (2) ઊર્જા, ખનિજ અને સિમેન્ટ કોરિડોર અને (3) રેલ સાગર (પોર્ટ કનેક્ટિવિટી) કોરિડોર પણ લોજિસ્ટિક્સ ખર્ચ અને કાર્બન ફૂટપ્રિન્ટને ઘટાડવાની યોજના છે, એમ સર્વેએ જણાવ્યું હતું. સર્વેક્ષણ મુજબ, રેલવેએ મુખ્યત્વે પુનઃપ્રાપ્ય ઊર્જા સ્રોતો મારફતે તેની ઊર્જા જરૂરિયાતોના સોર્સિંગ મારફતે તેના કાર્બન ફૂટપ્રિન્ટને ઘટાડવાની પણ યોજના બનાવી છે અને વર્ષ 2029-30 સુધીમાં પુનઃપ્રાપ્ય ક્ષમતાની સ્થાપનાની અપેક્ષિત જરૂરિયાત આશરે **30 ગિગા વોટ** છે. સર્વેક્ષણ દ્વારા ઉલ્લેખિત અન્ય વ્યૂહરચનાઓમાં ડીઝલથી ઇલેક્ટ્રિક ટ્રેક્શન તરફ સ્થળાંતર, ઊર્જા કાર્યક્ષમતાને પ્રોત્સાહન અને વનીકરણનો સમાવેશ થાય છે.

પ્રધાન મંત્રી કૌશલ વિકાસ યોજના હેઠળ, 2015 થી 30.6.2024 સુધી, 1.48 કરોડ ઉમેદવારોને પ્રશિક્ષિત કરવામાં આવ્યા છે

કૌશલ્ય વિકાસ અને સાહસિકતા મંત્રાલય (MSDE) 2015 થી તેની મુખ્ય યોજના પ્રધાનમંત્રી કૌશલ વિકાસ યોજના (PMKVY) નો અમલ કરી રહી છે, ટૂંકા ગાળાની તાલીમ (STT) દ્વારા કૌશલ્ય વિકાસ તાલીમ આપવા અને અપ-કૌશલ્ય અને પુનઃ કૌશલ્યની માન્યતા દ્વારા દેશભરના યુવાનો માટે પ્રાયોર લર્નિંગ (RPL). PMKVY હેઠળ, STT પ્રમાણિત ઉમેદવારોને પ્લેસમેન્ટની તકો ઉપલબ્ધ કરાવવામાં આવી છે અને RPLમાં પહેલાથી જ અસ્તિત્વમાં રહેલા કૌશલ્યોના પ્રમાણપત્રની પ્રક્રિયાનો સમાવેશ થાય છે.

PMKVY 1.0, PMKVY 2.0 અને PMKVY 3.0 છે જે નાણાકીય વર્ષ 2015-16 થી નાણાકીય વર્ષ 2021-22 સુધી અમલમાં મુકાયેલ છે તે યોજનાના પ્રથમ ત્રણ સંસ્કરણોમાં ટૂંકા ગાળાની તાલીમ (STT) ઘટકમાં પ્લેસમેન્ટનો ટ્રેક કરવામાં આવ્યો હતો. પ્લેસમેન્ટ PMKVY 4.0 થી અલગ કરવામાં આવ્યું છે, જે નાણાકીય વર્ષ 2022-23 થી અમલીકરણ હેઠળની યોજનાનું વર્તમાન સંસ્કરણ છે.

PMKVY યોજના હેઠળ, 2015થી 30-6-2024 સુધી, **1.48 કરોડ** ઉમેદવારોને પ્રશિક્ષિત/ ઓરિએન્ટેડ કરવામાં આવ્યા છે. વધુમાં, પ્રથમ ત્રણ સંસ્કરણો હેઠળ, એસટીટીમાં પ્રમાણિત થયેલા **56.88 લાખ** ઉમેદવારોમાંથી, **24.3 લાખ** ઉમેદવારોએ સ્થાન મેળવ્યું હોવાનું નોંધવામાં આવ્યું છે જે એકંદર પ્લેસમેન્ટ દર 42.8% બનાવે છે.

યોજનાનાં પ્રથમ ત્રણ સંસ્કરણોમાં ટૂંકા ગાળાની તાલીમ (STT) ઘટકમાં પ્લેસમેન્ટ ટ્રેક કરવામાં આવ્યા હતા જે PMKVY 1.0, PMKVY 2.0 અને PMKVY 3.0 છે જે નાણાકીય વર્ષ 2015-16 થી નાણાકીય વર્ષ 2021-22 સુધી અમલમાં છે. પ્લેસમેન્ટ PMKVY 4.0થી અલગ કરવામાં આવ્યું છે, જે નાણાકીય વર્ષ 2022-23થી અમલીકરણ હેઠળની યોજનાનું વર્તમાન સંસ્કરણ છે.

PMKVY યોજના હેઠળ, 2015થી 30.6.2024 સુધી, મહારાષ્ટ્ર રાજ્યમાં 12.72 લાખ ઉમેદવારોને તાલીમ આપવામાં આવી છે. વધુમાં, પ્રથમ ત્રણ સંસ્કરણો હેઠળ, એસટીટીમાં પ્રમાણિત કરાયેલા **2.60 લાખ**માંથી, **80,950** ઉમેદવારોને સ્થાન આપવામાં આવ્યું હોવાનું નોંધવામાં આવ્યું છે જે મહારાષ્ટ્ર રાજ્યમાં એકંદર પ્લેસમેન્ટ દર 30.4% બનાવે છે.

હાલમાં PMKVY સ્કીમની 4મી આવૃત્તિ એટલે કે PMKVY 4.0 કેન્દ્રીય ક્ષેત્રની યોજના તરીકે 2022-23 થી અમલમાં આવી રહી છે અને PMKVY 4.0માં કોઈ રાજ્ય સંચાલિત ઘટક નથી. વધુમાં, PMKVY 4.0 તમામ **36** રાજ્યો/ કેન્દ્રશાસિત પ્રદેશોમાં કાર્યરત છે.

વર્ષ 2022-23 થી PMKVY 4.0ના અમલીકરણના સમયગાળા માટે, ઉમેદવારોનો ડ્રોપ આઉટ દર 13.84% છે. ડ્રોપ-આઉટને વધુ ઘટાડવા માટે, PMKVY 4.0 એ માંગ-આધારિત યોજના તરીકે ડિઝાઇન કરવામાં આવી છે અને તેનો અમલ સરળ અને એકીકૃત પોર્ટલ સ્કિલ ઇન્ડિયા ડિજિટલ હબ દ્વારા કરવામાં આવી રહ્યો છે. વધુમાં, વિશેષ જૂથો (મહિલા અને પીડબ્લ્યુડી) અને મહત્ત્વાકાંક્ષી, સરહદી, આદિવાસી પ્રભુત્વ ધરાવતા અને LWE પ્રભાવિત જિલ્લાઓ સહિતના વિશેષ વિસ્તારોમાં બોર્ડિંગ અને લોજિંગ અને પરિવહન સુવિધાઓ પૂરી પાડવામાં આવી રહી છે.

૨૬ જુલાઈ - કારગીલ વિજય દિવસ

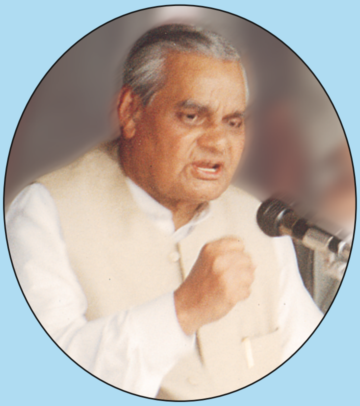

એક નહીં દો નહીં કરો બીસોં સમઝૌતે
પર સ્વતંત્ર ભારત કા મસ્તક નહીં ઝૂકેગા
અગણિત બલિદાનોં સે અર્જિત યહ સ્વતંત્રતા
અશ્રુ, શોક, શૌર્ય સે સિંચિત યહ સ્વતંત્રતા
ત્યાગ, તેજ, તપબલ સે રક્ષિત યહ સ્વતંત્રતા
દુખી મનુજતા કી હિત અર્પિત યહ સ્વતંત્રતા
ઇસે મિટાને કી સાજિશ કરનેવાલોં સે
કહ દો ચિંગારી કા ખેલ બૂરા હોતા હૈ
ઔરોં કે ઘર આગ લગાને કા જો સપના
વહ અપને હી ઘર મેં સદા ખરા હોતા હૈ
- શ્રી અટલબિહારી વાજપેયીજી

REGD. NO. GAMC 563/ 2024-26 VALID UP TO 31-12-2026 RNI NO. 38397/81 MANOGAT LICENCED TO POST WITHOUT PREPAYMENT NO.PMG/NG/077/2024-26 VALID UP TO 31-12-2026 PUBLISHED ON 10th & 25th OF EVERY MONTH AND PERMITTED TO POST AT PSO PATRIKA CHANNEL, AHMEDABAD-2 ON 12/13/14 & 27/28/29th OF EVERY MONTH

શ્રી શ્રીનાથભાઈ શાહ પ્રદેશ ભાજપ કમલમ્ કાર્યાલયના કાર્યાલય મંત્રી નિયુક્ત થયા અને કાર્યાલય મંત્રી શ્રી પરેશભાઈ પટેલ (મામા)ને પ્રદેશ ભાજપના મંત્રીની જવાબદારી સોંપાઈ

Editor : Publishers :
Surendrabhai Motilal Patel
on Behalf of
Bharatiya Janta Party-Gujarat Pradesh
Published From
Bharatiya Janta Party-Gujarat Pradesh
J. P. Chowk, Khanpur, Ahmedabad-380001.